

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)



«Χριστὸς γεννᾶται σήμερον»
(Φάτνη Ἱ. Ν. Ἀγ. Μάρκου Βροντάδου)

Τεύχος 67ον ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΓΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ





Εἰκὼν Παναγίας Ἐρεθιανῆς.



Ἱερὸν λείψανον Ἁγ. Παρασκευῆς.

Αριθμ. Πρωτ.725

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ_ι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ –
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ_ι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,
Προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Εορτάζει σήμερον ἡ Ἁγία Ἐκκλησία τήν κατά σάρκα Γέννησιν τοῦ προαιωνίου Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, τό «ξένον καί παράδοξον» μυστήριον, τό «ἀποκεκρυμμένον ἀπό τῶν αἰώνων καί τῶν γενεῶν» (Κολ. α', 26). Ἐν Χριστῷ ἀποκαλύπτεται ὀριστικῶς ἡ ἀλήθεια περί τοῦ Θεοῦ καί περί τοῦ ἀνθρώπου, ὡς θεολογικώτατα ἐξηγεῖ ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας: «Ἄνθρωποι μέν κατά φύσιν ἡμεῖς, αὐτός δέ εἰς τό παρά φύσιν διά φιλανθρωπίαν καταδραμών, γέγονεν ἄνθρωπος. Δούλοι Θεοῦ κατά φύσιν ἡμεῖς ὡς ποιήματα· δούλος ἐχρημάτισε καί αὐτός εἰς τό παρά φύσιν ἐνεχθείς, ὅτε γέγονεν ἄνθρωπος. Ἀλλά καί τό ἐναντίον, Θεός κατ' οὐσίαν αὐτός· θεοί καί ἡμεῖς εἰς τό παρά φύσιν ἀναβαίνοντες διά τήν χάριν· ἄνθρωποι γάρ· Υἱός κατά φύσιν αὐτός· υἱοί καί ἡμεῖς κατά θέσιν, ὡς εἰς ἀδελφότητα τήν πρός αὐτόν κεκλημένον»¹.

¹Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, *Ἡ Βίβλος τῶν Θησανρῶν περί τῆς Ἁγίας καί Ὁμοουσίου Τριάδος*, PG 75, 561.

«Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν, καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωάν. η', 32). Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός εἶναι «ἡ ὁδός καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6), εἶναι ὁ ἐλευθερωτής τοῦ ἀνθρώπου «ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἀλλοτρίου». Δέν ὑπάρχει ζωή καί ἐλευθερία χωρίς τήν Ἀλήθειαν ἢ ἐκτός τῆς Ἀληθείας. Τό νά δίδωμεν εἰς τήν ζωήν μας ὅ,τι νόημα ἐπιθυμοῦμεν δέν εἶναι ἐλευθερία, ἀλλά ἡ σύγχρονος ἐκδοχή τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, ὁ αὐτοεγκλεισμός τοῦ ἀνθρώπου εἰς μίαν αὐτάρκη καί αὐτάρεσκον αὐτονομίαν, χωρίς αἰσθητήριον διά τήν ἀλήθειαν ὡς σχέσιν μέ τόν Θεόν καί μέ τόν συνάνθρωπον. Τά Χριστούγεννα εἶναι καιρός αὐτογνωσίας, κατανοήσεως τῆς διαφορᾶς μεταξύ «Θεανθρώπου» καί «ἀνθρωποθεοῦ», συνειδητοποιήσεως τῆς σωτηριώδους χριστιανικῆς διδασκαλίας: «Οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα λέγομεν, ἀλλά Θεόν ἐνανθρωπήσαντα»².

Τό εὐάγγελον μήνυμα τῶν Χριστουγέννων συνηχεῖ ἐφέτος μέ τά τύμπανα τοῦ πολέμου καί τήν κλαγγήν τῶν ὅπλων εἰς τήν Οὐκρανίαν, ἡ ὁποία ὑφίσταται τās δεινάς συνεπείας μιᾶς ἱταμῆς καί ἀδίκου εἰσβολῆς. Ὅλοι οἱ πόλεμοι εἶναι δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς ἀδελφοκτόνοι καί ἐμφύλιοι, εἶναι, ὡς διεκήρυξεν ἡ Ἀγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, «ἀπόρροια τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ κακοῦ καί τῆς ἁμαρτίας»³. Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς Οὐκρανίας ἰσχύουν προσέτι τά λόγια τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ περί τῶν συγχρόνων αὐτῷ αἱματηρῶν συγκρούσεων εἰς τήν Θεσσαλονίκην μεταξύ Ὁρθοδόξων, «κοινήν πλουτούντων μητέρα τήν ἱεράν Ἐκκλησίαν καί τήν εὐσέβειαν, ἧς ἀρχηγός καί τελειωτής Χριστός ὁ τοῦ Θεοῦ γνήσιος Υἱός, ὅς ἡμῶν οὐ Θεός μόνον, ἀλλά καί ἀδελφός εὐδόκησεν εἶναι, καί Πατήρ»⁴.

Εἰς τό πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ ἐτελέσθη «ἀνακεφαλαίωσις» τῶν πάντων, ἡ ἀνάδειξις τῆς ἐνότητος τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καί τῆς ἱερότητος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ἡ διάνοιξις τῆς ὁδοῦ πρὸς τό «καθ' ὁμοίωσιν», καί ἀπεκαλύφθη ἡ εἰρήνη «ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν» (Φιλ. δ', 7). Ὁ Χριστός εἶναι «ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφεσ. β', 14), καί εἰς Αὐτόν εἶναι ἀφιερωμένος ὁ ἱστορικός καί ἐμβληματικός Ἰερός Ναός

² Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἐκδόσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, PG 94, 988.

³ Ἡ ἀποστολή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον, Δ', 1.

⁴ Γρηγορίου Παλαμᾶ, Περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνης, PG 151, 10.

τῆς «Ἀγίας Εἰρήνης» εἰς τὴν Πόλιν τοῦ Κωνσταντίνου.

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν μακαρίζει τοὺς «εἰρηνοποιούς», ὅτι «υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται» (Ματθ. ε', 9), προβάλλει τὴν ιδέαν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης ἀκόμη καὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εὐχεται εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν «ὕπέρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης» καὶ «ὕπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». «Τὴν σὴν εἰρήνην καὶ τὴν σὴν ἀγάπην χάρισαι ἡμῖν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν· πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν», αἰτούμεθα δοξάζοντες τὸν Δοτῆρα παντός ἀγχιθοῦ κατὰ τὴν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι παρελάβομεν παρὰ τοῦ Θεοῦ τὰ πάντα, ὀφείλομεν, ὡς ἐξόχως εὐεργετηθέντες, νὰ ἀγωνιζώμεθα διὰ τὴν εἰρήνην περισσότερον ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, κατὰ τὸ Βιβλικόν: «Παντί δέ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ καὶ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ» (Λουκ. ιβ', 48). Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ὅσα, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτήν, πράττονται ὑπὸ Χριστιανῶν δέν βαρύνουν τὸν Χριστιανισμόν, ἀλλὰ ἐκείνους οἱ ὅποιοι δροῦν κατὰ παράβασιν τῶν θείων προσταγμάτων.

Ποτέ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ εἰρήνη μεταξύ τῶν λαῶν δέν ὑπῆρξεν αὐτονόητος κατάστασις, ἀλλὰ ἦτο πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀποτέλεσμα ἐμπνευσμένων πρωτοβουλιῶν, γενναιότητος καὶ αὐτοθυσίας, ἀντιστάσεως εἰς τὴν βίαν καὶ ἀπορρίψεως τοῦ πολέμου ὡς μέσου λύσεως διαφορῶν, διαρκῆς ἀγῶν διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν προστασίαν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας. Ἡ συμβολὴ των εἰς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν καταλλαγὴν ἀποτελεῖ πρῶτιστον κριτήριον τῆς ἀξιοπιστίας τῶν θρησκειῶν. Ἀναμφιβόλως, εἰς τὰς θρησκευτικὰς παραδόσεις ὑπάρχουν κίνητρα ὅχι μόνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς εἰρήνης τῆς κοινωνίας, διὰ τὴν ὑπέρβασιν τῆς ἐπιθετικότητος εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν. Τό γεγονός αὐτό εἶναι ἰδιαίτερος σημαντικόν εἰς τὴν ἐποχὴν μας, κατὰ τὴν ὁποίαν προβάλλεται ἡ ἄποψις ὅτι ἡ εἰρήνη θά προέλθῃ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τῆς ἀνόδου τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου, τῆς προόδου τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας, διὰ μέσου τῆς ψηφιακῆς ἐπικοινωνίας καὶ τοῦ διαδικτύου. Ἐχομεν τὴν βεβαιότητα, ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ εἰρήνη τῶν λαῶν καὶ τῶν πολιτισμῶν, χωρὶς τὴν εἰρήνην τῶν θρησκειῶν, χωρὶς τὸν διάλογον καὶ τὴν συνεργασίαν των. Ἡ πίστις εἰς Θεόν ἐνισχύει τόν

ἀγῶνα δι' ἓνα κόσμον εἰρήνης καὶ δικαιοσύνης, ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ προσπάθεια αὐτὴ εὐρίσκεται ἐνώπιον ἀνυπερβλήτων, κατ' ἄνθρωπον, ἐμποδίων. Πάντως, εἶναι ἀπαράδεκτον, ἐκπρόσωποι θρησκειῶν νά κηρύσσουν φανατισμόν καὶ νά ἀναρριπίζουν τὴν φλόγα τοῦ μίσους.

Τερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί καὶ ἀγαπητά τέκνα,

Χριστὸς γεννᾶται· δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν· ἀπαυτήσατε, Χριστὸς ἐπὶ γῆς· ὑψώθητε! Στοιχοῦντες τῇ προτροπῇ τοῦ Ἁγίου προκατόχου τῆς ἡμῶν Μετριότητος εἰς τὸν Θρόνον τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἃς ἐορτάσωμεν τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου ἐν πνευματικῇ εὐφροσύνῃ, «μὴ κοσμικῶς, ἀλλ' ὑπερκοσμίως», φεύγοντες «πᾶν τό περιττόν καὶ ὑπὲρ τὴν χρεῖαν· καὶ ταῦτα πεινῶντων ἄλλων καὶ δεομένων, τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πληοῦ τε καὶ κράματος»⁵. Εὐχόμεθα πρὸς πάντας ὑμᾶς, κατανυκτικόν καὶ δοξολογικόν Ἅγιον Δωδεκαήμερον, τό ὅποῖον εἶναι ὄντως πλήρωμα χρόνου καὶ ἀκτίς τοῦ φωτός τῆς αἰωνιότητος. Εἶθε τό ἐπερχόμενον 2023 νά ἀποδειχθῇ, εὐδοκία καὶ χάριτι τοῦ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθέντος Θεοῦ Λόγου, περιόδος εἰρήνης, ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης, ἀληθῆς ἐνιαυτός τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου.

Ἐτη πολλά καὶ εὐλογημένα!

Χριστοῦ γεννα ,βκβ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

⁵Γρηγορίου Θεολόγου, *Εἰς τὰ Θεοφάνια*, εἶπουν Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος, PG 36, 316.

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
ΑΡ. 66

Πρός
Τόν Ἱερόν Κλήρον
καί τόν εὐσεβῆ λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως

*«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη,
ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»
(Λουκ. β', 14)*

Χριστιανοί μου!

Μέσα στήν πολύγλωσση ἀφωνία τοῦ μεταπτωτικοῦ ἀνθρώπου, μέσα στό πολύφωτο σκότος τοῦ ἐξορίστου ἀπό τόν Παράδεισο καί μέσα στήν πολυάνθρωπο ἐρημία τῆς φθαρτῆς γῆς ἀκούεται εὐκρινῆς, λαμπρῆ καί κοινωνική ἢ ἀγγελική δοξολογία τῆς Βηθλεέμ: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνης, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Στούς λόγους αὐτούς, μέ τούς ὁποίους ὁ Οὐρανός εὐαγγελικῶς συνομιλεῖ μέ τήν γῆ, ἀποκαλύπτεται τό βάθος τῆς ἀνείπωτης φιλανθρωπίας τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως.

Τρεῖς λέξεις δονοῦν τόν οὐράνιο θόλο τῆς Βηθλεέμ, τρεῖς λέξεις ἀντηχοῦν στό σπήλαιο, τρεῖς λέξεις διαπερνοῦν τά ὅρια τοῦ χρόνου πορευόμενες πρός τήν αἰωνιότητα:

Δόξα-Εἰρήνη-Εὐδοκία

Ἡ δόξα εἶναι θεολογικῶς ἡ πίστις πρός τόν Θεό. Ἡ ὀρθή δόξα (Ορθοδοξία) εἶναι ἡ ἀληθινή πίστις περί τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός μέ τήν ἐνανθρώπησίν Του φανερῶνεται στόν ἄνθρωπο, «Θεός ἐφανερώθη ἐν σαρκί». Ὁ Θεός καλεῖ τόν ἄνθρωπο νά Τόν γνωρίσει, «αὕτη ἐστίν ἡ αἰώνιος ζωή ἵνα γινώσκωσί Σε τόν μόνον ἀληθινόν Θεόν καί Ὀν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν» (Ιωάν. ιζ', 3). Ἡ δόξα, πού ὑμνοῦν οἱ ἄγγελοι, εἶναι θεογνωσία. Ὁ ἄνθρωπος, πού ἐζήτησε ἀπό τόν Θεό στό Σινᾶ νά δεῖ τό πρόσωπό Του, νά Τόν γνωρίσει, τώρα κοιτάζει τόν Θεό. Ἡ Παναγία στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ βλέπει Ἐκεῖνον,

τόν ὁποῖον «οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε» (Ἰωάν. α', 18). Ὁ Συμεὼν δοξολογεῖ «ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί» (Λουκ. β' 30) του. Οἱ ἀπόστολοι κηρύσσουν λέγοντες «ὃ ἑώρακαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν» (Α' Ἰωάν. α, 1). Ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει, πιστεύει, δοξάζει τόν Θεό. Ἀλλά ἡ δόξα αὐτή, ἡ δοξολογία, γίνεται, μέσα στήν Ἐκκλησία, λατρευτική ζωή. Δοξάζομεν θεολογικῶς καί λειτουργικῶς «τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ τήν δύναμιν καί Πνεύματος Ἁγίου... τήν ἐξουσίαν». Ἡ Δοξολογία τῆς Βηθλεέμ εἶναι ἡ ἑναρξη τῆς λειτουργικῆς ἐνώσεως τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν Θεό.

Ἡ εἰρήνη εἶναι καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ ἄνθρωπος μέ τήν ἐφάμαρτο παρακοή ἐκίνησε πόλεμο πρός τόν Θεό. Ἡ διά τῆς ἁμαρτίας ἐμπόλεμη αὐτή κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν Θεό, εἰρηνεύει μέ τήν φιλάνθρωπη ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Χριστὸς μέ τήν ἐνανθρώπησή Του εἰρηνοποίησε τήν ἀνθρώπινη φύση μέ τόν Θεό καί μέ τόν ἑαυτό της· «ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καί τοῖς ἐγγύς» (Εφεσ. β' 13), διότι ὁ Χριστὸς «ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Εφεσ. β' 14). Ἐκεῖνος κατήλλαξε, συμφιλίωσε, τόν ἄνθρωπο μέ τόν Θεό, δίδοντας σέ ἡμᾶς τήν δυνατότητα πραγματικῆς κοινωνίας μέ τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο.

«Θεὸς ὢν εἰρήνης» ψάλλει ὁ ὕμνογράφος τῶν Χριστουγέννων. Ἡ εἰρήνη εἶναι ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, εἶναι καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Ἁγ. Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης τήν ὀνομάζει «θείαν καί ἀρχισυνάγωγον», διότι εἶναι «ἡ πάντων ἐνωτικὴ καί τῆς τῶν ἀπάντων ὁμονοίας τε καί συμφυΐας γεννητικὴ καί ἀπεργαστικὴ».

Ἡ θεία εἰρήνη ἐνώνει τόν ἐσωτερικὸ κόσμο τοῦ ἀνθρώπου, ἐνοποιεῖ τήν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καί τήν ὁδηγεῖ στήν ἔνωση ὑπὲρ νόηση, στήν ἔνωση μέ τόν Θεό, τήν ἀπόκτηση τῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας. Αὐτὸ ἐπιτυγχάνεται μέ τήν ἐνοποίηση τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου διὰ τῆς καθαρότητος τοῦ ψυχοσωματικοῦ ἀνθρώπου, καί δέν εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπὸ τήν θεία ἐνέργεια τῆς εἰρήνης. Δι' αὐτῆς ἐπιτυγχάνεται καί ἡ ἔνωση τῶν ἀνθρώπων μέσα στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ἐκτὸς Ἐκκλησίας, μακρὰν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ δέν ἔχουμε τήν εἰρήνη, ἀλλὰ εἶδωλο τῆς πραγματικῆς εἰρήνης. Συνεπῶς ὁ ἀγγελικὸς ὕμνος τῆς Βηθλεέμ ὕμνεῖ τήν εἰρηνικὴ φιλάνθρωπία τοῦ Θεοῦ.

Ἡ εὐδοκία εἶναι ἡ εὐαρέσκεια, ἡ εὖνοια, ἡ ἀγαθή πρόθεσις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεὸ ἐγίνε, διότι εὐδόκησε ὁ Θεός, «διὰ τό οὕτως ἀρέσαι τῇ σῇ μεγαλειότητι». Ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐγίνε πάλι κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ Θεοῦ. Κανένας δὲν ὑπεχρέωσε τὸν Θεὸ νὰ ἐνανθρωπήσῃ. Ἡ παναγαθότης τοῦ Θεοῦ, ἡ χωρὶς ὅρια ἀγάπη Του, ἦταν ἐκεῖνο, δυνάμει τοῦ ὁποίου, «σῶσαι θέλων τὸν κόσμον, ὁ τῶν ὅλων κοσμήτωρ πρὸς τοῦτο ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΟΣ ἦλθε». Ἡ ἔκφρασις αὐτῆς τῆς θείας εὐδοκίας καλεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀνταποκριθῶν με ἐλευθερίαν καὶ εὐδοκίαν στὴν πρόσκλησις καὶ προτροπὴ «διέλθωμεν ἕως Βηθλεέμ» (Λουκ. β', 15). Ἡ πορεία μας πρὸς τὸν Γεννηθέντα Μεσσία δὲν ἐπιβάλλεται. Ἡ πορεία μας εἶναι συνέπεια τῆς οὐρανοδρόμου ἐπιθυμίας μας, τοῦ θείου ἔρωτος πρὸς τό οὐράνιο κάλλος, τῆς φιλοκαλικῆς διαθέσεως.

Πορευόμεθα πρὸς τὴν Βηθλεέμ «κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ (τοῦ Θεοῦ)» (Ἐφεσ. α', 5), «κατὰ τὴν εὐδοκίαν τῆς (ἡμῶν) καρδίας» (Ρωμ. ι', 1) καὶ κηρύττομε «δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστόν» (Φιλ. α', 15), «ἵνα... πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης» (Β' Θεσ. α', 11).

Χριστιανοί μου!

Μέ αὐτὴ τὴν βαθυτάτη θεολογικὴ προσέγγισις τῆς ἀγγελικῆς δοξολογίας τῆς Βηθλεέμ εὐχομαι πατρικῶς νὰ συμμετάσχουμε στὸν ἑορτασμό τῶν Χριστουγέννων, ὥστε αὐτός νὰ καταστῇ γιὰ τὸν καθένα μας ἑορτασμός ἀπαρχῆς ἀγιότητος.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2022

ΜΕΤΑ ΠΑΤΡΙΚΩΝ ΕΥΧΩΝ

**+ Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
ΜΑΡΚΟΣ**

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ 110^{ΗΣ} ΕΠΕΤΕΙΩΙ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΧΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΖΥΓΟΝ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν
κ. Μάρκου

Ἦμαρ ἑαρινόν, ἑαρινόν ἐλευθερίας, ἀνέτειλεν ἐν μέσῳ καιροῦ ὁπώρας ἐπὶ τόν χριστοφόρον λαόν τῆς Χίου ἡ 11^η Νοεμβρίου 1912, πνέον εἰς τόν ἀέρα τῆς ναυσικλητῆς, ναυπρυτάνεως καὶ δολιχηρέτιμου νήσου τήν μαστιχοφόρον ὁσμήν τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἀνέτειλεν μετὰ δουλείαν πεμπάδος καὶ πλέον αἰῶνων «Γιουστηνιάνηδων καὶ Τούρκων δεσποτῶν» κεκοσμημένης διὰ τῆς φιλοκάλου διδαχῆς τῶν κολλυβάδων φωτιστῶν, πορφυρωθείσης διὰ τῶν ρανίδων τῶν αἱμάτων τῶν δεκάδων χιλιάδων ἐσφαγμένων ἀρνίων τῆς Σφαγῆς, ὅταν «τά γιασεμιά κοκκίνησαν στό χρόνο τῆς Σφαγῆς σου πίνοντας αἷμα γιά νερό στή ρημαγμένη γῆ σου» καὶ πονεμένης ὑπὸ τῶν ἐρειπίων τοῦ χαλασμοῦ, «ὅταν τά χελιδόνια πέρασαν χωρίς νά σταματήσουν, μή ξέροντας στόν χαλασμό ποῦ τίς φωλιές νά χτίσουν».

Διὰ τοῦτο ἡ φρεσφόρος αὐγή «πού ἐπρόσμενες μαρτυρικό νησί» καὶ τήν ὁποίαν «ἄνοιξες τήν τρανή ἀγκαλιά νά τή σφιχταγκαλιάσεις» ἀπετέλει τόν διθυραμβικόν παιάνα τῆς ἡμέρας, «ἦν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ», τό «δεῦτε λάβετε φῶς» ἐκ τῆς ἀειφώτου λυχνίας τοῦ Γένους, τῆς πιφασκούσης καὶ φρυκτωρούσης τήν ἐκκλησιαστικήν καὶ ἱστορικήν συνείδησιν, εἴτε διὰ τῶν ἐπικῶν λόγων «στὶς ἀμουδιές τοῦ Ὁμήρου», εἴτε διὰ τῆς Παυλείου χριστολογικῆς κινύρας «ἀντικρύ Χίου».

Τὴν 110^{ην} ἐπέτειον τῆς κλητῆς καὶ ἀγίας αὐτῆς ἐθνικῆς ἡμέρας ἄγομεν σήμερον, δύο αἰῶνας μετὰ τήν μαρτυρικήν τῆς νήσου Σφαγὴν. Δί' ὃ εἰς τόν ἐορτασμόν αὐτό προσκαλοῦμεν τήν πολύχορδον λύραν τῶν ἀγίων τῆς Χιακῆς Ἐκκλησίας, προκειμένου νά ἀναμέλψωσι δοξολογίαν πρὸς τήν Τρισήλιον Θεότητα:

Τόν **Πρωτομάρτυρα** Στρατιωτικόν Ἅγιον Ἰσίδωρον, ὁ ὁποῖος «ταῖς πρὸς τόν Κτίστιν εὐχαῖς του ἐχαρίτωσεν τό ἀποστάζον δάκρυ ἐκ τῶν σκίνων τῆς Χίου.

Τὴν **Πρωτομάρτυρα** ἐν γυναιξὶ τῆς Χίου **Μυρόπην** τὴν ἐξ Ἐφέσσου, ἡ ὁποία προνέγκεν τῷ Χριστῷ τὸ αἷμά της ὡς μύρον ἐκχέον εὐωδίαν».

Τὴν **Καλλιμάρτυρα** καὶ **Παρθενομάρτυρα Ἀγίαν Μαρκέλλαν** διὰ τὴν ὁποίαν «ἡ νῆσος Χίος καυχᾶται ὅτι ἐξήνθησεν τὸ παρθενίας ἄνθος, τὸ θεόβλαστον ὄντως».

Τὴν φρόνιμον **Ὀσίαν Ματρώναν**, τὴν ὁποίαν ἡ Χίος «κλέος ἀναφαίρετον κέκτηται καὶ ὄλβον ἄσυλον».

Τὸν βλαστὸν τῶν Ἀργεντῶν **Νεομάρτυρα Ἀνδρέαν**, ὁ ὁποῖος «τῆς Χίου στήριγμα ἀνεδείχθη, εὐπατριδῶν κῆπος κατάκαρπος καὶ λυχνία πίστεως ἀπαστράπτουσα».

Τὸν ἐκ Σμύρνης **Νεομάρτυρα Μᾶρκον**, διὰ τοῦ ὁποῖου «ἡ Χίος ἡγίασται καὶ ἀληθῶς μεμακάρισται ἀρδευθεῖσα τοῖς αἵμασιν αὐτοῦ».

Τὸν νέον τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴν **Νικήταν τὸν Νισύριον**, διὰ τὸν ὁποῖον «εὐφραίνεται μυστικῶς ἡ Χίος κατέχουσα ἐν κόλποις τὸ ἐκχυθέν σεβάμιον αἷμά του».

Τὸν νέον ἀθλοφόρον τοῦ Χριστοῦ **Νικόλαον**, διὰ τὸν ὁποῖον «ἡ Χίος ἀγάλλεται καὶ εὐθέως εὐφραίνεται... καὶ λίαν σεμνύνεται αὐτὸν βλαστήσασα φυτὸν εὐθαλές καὶ κατάκαρπον».

Τὸν νεοφανῆ ἀθλητὴν **Γεώργιον**, τὸν ὁποῖον «ἡ Χίος βλάστημα τερπνὸν ἐξήγαγε... καὶ ὁ οὐρανὸς μετὰ τέλος εἴληφε».

Τὸν ἀγγελώνυμον Χριστοῦ **Ἀγγελὴν**, τὸν ὁποῖον «ἔχει πολιοῦχον καὶ φύλακα καὶ ἀντιλήπτορα μέγαν ἐν κινδύνοις πᾶσι ἡ Χίος».

Τὸν **Ὀσιομάρτυρα Ὀνούφριον**, ὁ ὁποῖος «ᾤφθη Χίου νήσου καύχημα, ὡς ἐν αὐτῇ ἀθλήσας καὶ τὸ αἷμά του ἐκχέας».

Τὸν θαυμαστὸν **Νεομάρτυρα Δημήτριον**, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Χίος χαίρεται «ἐξανθήσασα ὡς ῥόδον εὖοσμον τῆς Ἐκκλησίας ὁσφράδιον ὡς δρεψαμένη».

Τοὺς νέους στεφανίτας γόνους τῶν Σπετσῶν **Σταμάτιον, Ἰωάννην καὶ Νικόλαον**, τοὺς ὁποῖους «ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ἐγύμναζε τῆς Θεσσαλονίκης τὸ ἀγλάισμα (Δημήτριος) τὸν παλαιστήν (Νέστορα)».

Τὸν νέον μάρτυρα **Θεόφιλον**, ὁ ὁποῖος «τὴν Χίον ἡγίασεν ἰχώρσι τῶν σαρκῶν αὐτοῦ καὶ τοῖς λύθροις τῶν αἱμάτων».

Τόν τῶν Σφακίων βλάστημα **Μανουήλ**, ὁ ὁποῖος «ἀθλήσας ἡγίασεν τήν νήσον Χίον αἱμάτων τοῖς ρεύμασι».

Τόν μέγα καύχημα τῆς Λευκωσίας **Πολύδωρον**, τοῦ ὁποῖου «ἡ Χίος μετέλαβε τῆς χάριτος».

Τόν γενάρχην τοῦ φιλοκαλισμοῦ **Μακάριον Ἀρχιεπίσκοπον Κορίνθου τόν Νοταράν**, ὁ ὁποῖος «τοῦ Θεοῦ προνοία ἀνεδείχθη τῆς Χίου ἀρρήτοις λόγοις μέγας κοσμήτωρ».

Τόν Σχολάρχην τῆς Σχολῆς τῆς Χίου **Ἀθανάσιον τόν Πάριον**, ὁ ὁποῖος εἰς Χίον «τάς ἀκτίνας τῶν λόγων του ἐφήπλωσεν» καί «ἐν Χίῳ τόν ἀγῶνα ἐτέλεσεν ὁσίως καί μετέστη πρὸς τὰ ἄνω».

Τόν Ὅσιον **Νήφωνα τόν Κοινοβιάρχην**, διὰ τόν ὁποῖον «ἡ μυροφόρος Χίος τῷ ἡδεῖ ταύτης καρπῷ ἐκβοᾷ χαρμολύπῃ... Πάτερ θεήλατε τοῦ Γένους εὐδρομε πλοηγέ, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν».

Τόν θεόπνευστον ἱερόν **Νικηφόρον**, ὁ ὁποῖος «πάντα περιέδραμε τῆς Χίου, τήν πόλιν, τὰς κώμας, τὰ πολίσματα εὐαγγελιζόμενος ἅπασιν μετάνοιαν».

Τούς κτίτορας τῆς αὐτοκρατορικῆς Νέας Μονῆς **Ὅσιους Νικήταν, Ἰωάννην καί Ἰωσήφ**, τοὺς ὁποῖους «φαινοτάτους φωστῆρας ἡ Χίος ἔγνωκε, τῶν ἀρετῶν ταῖς αἴγλαις καταυγάζοντας ταύτην».

Τόν ἐρμηνευτήν τῶν Ὁρθοδόξων δογμάτων καί ὑφηγητήν τῶν θεοφθόγων διδαχῶν **Νεκτάριον Πενταπόλεως**, ὁ ὁποῖος «ζήλω θείῳ ποθήσας τόν ἱσάγγελον βίον, ἐν Χίῳ ἡμφιάσατο τῶν μοναχῶν τό σχῆμα τό οὐράνιον».

Τό νεοκόσμητον ἄνθος ἀγνεΐας **Ὅσιον Ἀνθιμον**, τοῦ ὁποῖου «τό περιβλεπτον ὕψος τῶν κατορθωμάτων βλέπουσα ἡ Χίος θαμβεῖται».

Τόν Ὅσιον **Νικηφόρον τόν λεπρόν**, ὁ ὁποῖος «τοῖς ἐνθέοις του ἄθλοις σεπτῶς ἐκόσμησεν τήν νήσον Χίον».

Τόν **Ἱερομάρτυρα Πλάτωνα**, ὁ ὁποῖος «ὥς ἀστήρ ἀνίσχεν ἐν τῇ Χίῳ, Ὁρθοδόξων τήν χορείαν, καταλαμπρύνων ὥς φωταυγής».

Τούτους ἅπαντας ἡ ἐξάκουστος Χίος, ὥς μήτηρ καλλίγονος προσκαλεῖ ἵνα συνευφρανθῶσιν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν ἐλευθερωτῶν αὐτῆς Μηνᾶ, Βίκτωρος καί Βικεντίου καί τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀπελευθερώσεως ἐκ τοῦ Ὄθωμανικοῦ ζυγοῦ καί τῆς ἐπανόδου «στῆς δοξασμένης Μάνας τῆς τήν τιμημένη ἀγκάλῃ», αἰτουμένη ὅπως ταῖς ὑπὲρ νοῦν θευαγείαις λαμπρύνωσιν τήν Χίον ἅπασαν κατὰ τήν διάρκειαν τοῦ ἐλευθέρου βίου της.

Εὐχή ὑπὲρ τῶν Ὀφθαλμιάτρων

Ἐποιήθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Χίου κ. Μάρκου ἐπὶ τῇ ὑποδοχῇ
τῆς Τιμίας Κάρας Αγ. Παρασκευῆς (11 Νοεμβρίου 2022)

Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, τό φῶς τό ἀληθινόν, τό φωτίζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τόν κόσμον.

Ὁ ποιήσας πηλόν καί θέμενος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ἐκ γεννητῆς τυφλοῦ τοῦ ἀναβλέψαι αὐτόν.

Ὁ ἀνοίξας τῶν μαθητῶν τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς.

Ὁ ἀξιῶσας ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβῶρ τοὺς ἀγίους Σου μαθητάς ἰδεῖν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὑπὲρ αἴσθησιν τό φῶς τῆς Σῆς μεγαλειότητος.

Ὁ διὰ τῆς φωτοχυσίας ἐν τῇ πρὸς Δαμασκόν πορείᾳ καλέσας Παῦλον τόν κορυφαῖον τοῦ ἰδεῖν τὴν δόξαν Σου, γενέσθαι κήρυκα τοῦ λόγου Σου ἐν τοῖς Ἑθνεσι, καί ἀνυψωθῆναι ἕως τρίτου οὐρανοῦ καί ἑωρακέναι, ὃ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε.

Ὁ νῦν ἀξιῶσας ἡμᾶς ὑποδέχεσθαι τὴν τιμίαν καί χαριτόβρυτον κάραν τῆς Ἀγίας ἐνδόξου Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Παρασκευῆς τῆς θαυματουργοῦ, προστάτιδος τῶν ἀσθενειῶν τῶν ὀφθαλμῶν καί τῶν θεραπόντων αὐτάς ὀφθαλμιάτρων, τῆς διασωσάσης τὴν νῆσον ἡμῶν ἐν ἔτει 1442 ἐκ πλημύρας καί καταποντισμοῦ.

Ἐξαπόστειλον, πρεσβεΐαις αὐτῆς, τὴν φωταυγὴ Χάριν Σου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμιάτρους τῆς Χίου, οἷς ἔδωκας ἐπιστήμην ἐνδοξάσεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις Σου.

Δός αὐτοῖς ἀρτίαν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν εἰς διακονίαν τῶν πλασμάτων Σου, τοῦ θεραπεύειν τὰς ἀσθενείας τῶν ὁμμάτων αὐτῶν τοῦ ὁρᾶν καί θαυμάζειν τὰ μεγαλεῖα τῆς δημιουργίας Σου καί δοξάζειν τό ὄνομά Σου.

Χάρισαι αὐτοῖς ἀγιότητα βίου καί ὑγιείαν σωματικὴν τοῦ ἐπιτελεῖν ἔργα ἀρετῆς, ἔργα ἀγαθά.

Καθάρισον τόν νοῦν αὐτῶν, ὅστις ἐστίν ὀφθαλμός τῆς ψυχῆς, τοῦ ὁρᾶν καί διακρίνειν τό ἅγιον θέλημά Σου.

Παράσχου δέ πᾶσι ἡμῖν τὴν δωρεάν τοῦ ὄψεσθαι ἀνεωγμένους τοὺς οὐρανούς καί τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καί καταβαίνοντας ἐπὶ τόν Υἱόν τοῦ Ἀνθρώπου.

Σύ γάρ εἶ ὁ φωτισμός τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων ἡμῶν Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν καί Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ Ἀνάρχῳ Σου Πατρί καί τοῦ Παναγίῳ καί Ζωοποιῷ Σου Πνεύματι νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων **ΑΜΗΝ**.

ΜΗΝΥΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

*Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. Μάρκου*

Ἡ ἀνθρωπότητα μέσα στὴν ἀπόγνωση τοῦ ζόφου τῆς παρακοῆς καὶ τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, βλέπει τό Ἀστὲρι πού φέρνει τό φῶς τῆς ἐλπίδας.

Ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν ἔρχεται στὴν πραγμάτωσή της, μετατρέποντας τὴν ἀγνώσια σὲ θεωρία τῶν ἀθεάτων.

Ἡ διαρκὴς ἀναζήτησις ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο «τόπου ἐν τῷ καταλύματι», τὸν ὁδηγεῖ τώρα στὴν «ἄνω καλιὰ τῶν ἀγγέλων».

Ἡ πολυγλωσσία τῶν ἀπροσώπων «διαπροσωπικῶν» σχέσεων, συγκλίνει καὶ ἐπικοινωνεῖ στό οὐράνιο μήνυμα «ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ».

Ἡ δαιδαλώδης πορεία σὲ δρόμους σκολιούς εὐθυγραμμίζεται στόν κανόνα τῆς Ὁδοῦ: «Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ».

Ἡ ἐπηρμένη ὀφρὺς κλίνει τό γόνυ μπροστά στόν ἐνανθρωπίσαντα Ὑπερούσιον Λόγον.

Ἡ καρδιά ἀντικαθιστᾷ τὸν πυρίχειο τοῦ θανάτου μέ τὴν ἀγγελικὴ μελωδία ἀπ' τὴν κινύρα τῆς ζωῆς «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Στὴ φάτνη τῆς Βηθλεέμ γεννιέται, στό Ἅγιο Ποτήριο τῆς Χριστουγεννιάτικης Λειτουργίας προσφέρεται ἡ ΑΓΑΠΗ, ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ, ἡ ΖΩΗ. Ἄς τὴν δεχθοῦμε!

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2022

«Φιλολογικόν Είλητάριον»
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν, ἀκολουθοῦσα τήν μακραίωνα παράδοση, συμφώνως πρός τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε φύλαξ τῆς Κλασικῆς Παιδείας, ἄρχισε τήν νέα ποιμαντική διακονία:

«Ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν...» – Φιλολογικόν Εἰλητάριον».

Πρόκειται γιά σειρά ὁμιλιῶν καί μαθημάτων μέ θέματα ἀπό τήν Ἀρχαία, τήν Λατινική, τήν Βυζαντινή καί τήν Νεοελληνική Φιλολογία καί Ἱστορία, πού θά πραγματοποιοῦνται στόν χώρο τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ.

Ἡ νέα αὕτη διακονία στηρίζεται στόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο προσέγγισαν τήν Κλασική Παιδεία οἱ φιλόσοφοι καί μάρτυρες Ἀπολογητές Ἰουστίνος καί Ἀριστείδης, οἱ Καππαδόκες Πατέρες Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καί Γρηγόριος Νύσσης, ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος, ὁ Μέγας Φώτιος, ὁ Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης, ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, ὁ Ἅγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως κ. ἄ., οἱ ὁποῖοι σάν τίς μέλισσες ἐπισκέφθηκαν τά ρόδα τῆς θύραθεν παιδείας λαμβάνοντας τήν γύρη καί ἀποφεύγοντας ὅ,τι μή ὠφέλιμο πνευματικά.

Τά προγράμματα αὐτά δύνανται νά παρακολουθοῦν ἄνθρωποι κάθε ἡλικίας κατά τά ἐνδιαφέροντά τους.

Τό πρῶτο μέρος τοῦ προγράμματος ἐξεκίνησε τίς ἡμέρες τοῦ Ἱεροῦ Δωδεκαημέρου μέ θέμα «**Μαθήματα Παλαιογραφίας**» καί διδάσκουσα τήν Ἑλλογιμωτάτη κ. Ἀντωνία Σαρρή, Ἐπικουρή Καθηγήτρια τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἑθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Τήν Τρίτη 27 Δεκεμβρίου 2022 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μάρκος, Πτυχιούχος τοῦ Φιλολογικοῦ Τμήματος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἑθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐμπνευστής καί διοργανωτής τοῦ ὅλου προγράμματος ἐτέλεσε τήν ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς φιλολογικῆς διακονίας αὐτῆς καί ἐξέφρασε τή συγκίνηση του διότι τό πρόγραμμα ξεκινᾷ μέ τήν πνευματική τοῦ θυγατέρα κ. Ἀντωνία Σαρρή, ἡ ὁποία ἔκανε εἰσαγωγή στά εἶδη τῆς γραφῆς καί τήν παπυρολογία.

Στήν πρώτη συνάντηση συμμετεῖχαν ἀρκετοί Κληρικοί καί Ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι ἐνθουσιάστηκαν ἀπό τό ὑψηλό ἐπίπεδο τῆς διοργανώσεως. Τό δεύτερο καί τό τρίτο μέρος τῆς εἰσηγήσεως τοῦ συνεχίσθηκε τήν Πέμπτη 29 Δεκεμβρίου 2022 καί τήν Παρασκευή 6 Ἰανουαρίου 2023.

Εὐχόμεθα ὁ Τριαδικός Θεός, ὁ Ὅποιος «ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις Αὐτοῦ» (Σοφία Σειράχ Λη', 6) νά εὐλογῇ αὐτή τήν προσπάθεια.

Η ΕΛΠΙΔΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗΣ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑΣ

Του +Πρωτοπρ. Αδαμαντίου Αύγουστίδη,
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου

Παραμονές Χριστουγέννων καί, ὅπως συμβαίνει ὅλο καί συχνότερα τά τελευταῖα χρόνια, βλέπουν τό φῶς τῆς δημοσιότητας κείμενα πού "καταγγέλουν" ὅτι ἔχει χαθεῖ τό νόημα τῆς γιορτῆς καί ὅτι ὁ ὑπερκαταναλωτισμός ἔχει ἐπιβάλει τό ὕφος καί τήν κυριαρχία του. Ὅμως ἂν ἀπογυμνωθοῦν οἱ γιορτές αὐτῶν τῶν ἡμερῶν ἀπό τό φολκλορικό τους στοιχεῖο, τά ρεβεγιόν, τήν εὐκαιρία γιά ὀλιγοήμερες διακοπές καί τίς ὑποχρεωτικές οἰκογενειακές συγκεντρώσεις, "πού τίς ἐπιβάλουν οἱ μέρες", τί θά ἀπέμενε ἄραγε γιά τούς πολλούς πού νά θυμίζει ὅτι εἶναι Χριστούγεννα;

Τό ἐρώτημά μας δέν ἀντιμάχεται τήν, δικαιολογημένη ἄλλωστε, δυσθυμία πού καλύπτεται πίσω ἀπό τή "γκρίνια". Θέλουμε ὅμως νά προκαλέσουμε τή σκέψη, καί γιατί ὄχι καί τήν ψυχή μας, νά ἀναγνωρίσει ὅτι ὅλα αὐτά εἶναι πιά δεδομένα καί αὐτονόητα καί ἡ μεμψιμοιρία δέν μπορεῖ νά τά διορθώσει. Τό πολύ νά τονισθεῖ καί γραπτῶς τό ἔλλειμμα νοήματος καί νά ἐπιδεινωθεῖ τό αἶσθημα τῆς πνευματικῆς μιζέρις καί τῆς συναισθηματικῆς στέρησης πού συγκαλύπτει ἡ τεχνητή λάμψη τῶν ἡμερῶν. Εἶναι φανερό ὅτι ἡ καταναλωτική ἔξαρση δέν ἀποτελεῖ τή φυσική ἐκδήλωση μιᾶς εὐτυχίας πού ζητᾷ ἐκτόνωση ἀλλά λειτουργεῖ σάν διεγερτικό μιᾶς χαρᾶς πού δέν ἔχει λόγο καί νόημα ὥστε νά ἐκδηλωθεῖ αὐθόρμητα. Ἡ ὑπερφωταγωγημένη ἐρημία τῶν ἀπρόσωπων πόλεων ἀγωνίζεται νά συσκοτίσει τή σχεδόν ὑπομανιακή ὑποχρεωτική εὐθυμία. Τίποτα ὅμως δέν μπορεῖ νά κρύψει τήν κατάθλιψη πού φουντώνει τέτοιες μέρες, τίς ἀπόπειρες αὐτοκτονίας πού αὐξάνουν καί τά "κοριτσάκια μέ τά σπύρτα" πού γίνονται ὁράτά ὅσο ποτέ ἄλλοτε. Στό πνευματικό ἐπίπεδο, ἄλλωστε, πόσο μακριά βρισκόμαστε ἀπό αὐτά σχεδόν ὅλοι μας.

Τό νά καταφύγει κανεῖς σέ μελαγχολικές διαπιστώσεις εἶναι εὐκολο· καί τό ἐπόμενο βῆμα εἶναι συνήθως ἡ καταφυγή στό πρόσχημα καί στήν ψευδαίσθηση τῶν ἀναμνήσεων τοῦ παλιοῦ καλοῦ καιροῦ, μέχρι νά κυλίσουν οἱ μέρες καί νά ἐπιστρέψουμε στήν ψυχοφθόρα ἀσφάλεια τῆς ρουτίνας μας.

Ἄς μὴν καθηλωθοῦμε ὅμως στίς θλιβερές διαπιστώσεις, ὅσο ἀληθινές
(συνέχεια εἰς σελ. 19)



Ἀγιασμός ἐνάρξεως
«Φιλολογικοῦ Εἰληταρίου» (27.12.22).



Ἀγ. Βαρβάρα
Προστάτις Πυροβολικοῦ.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

ΚΑΛΑΝΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΜΑ
ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο Ἀναλήψεως Σωτήρος Βουνοῦ.
Ὶπεύθυνος: π. Θεόφιλος Τσιγκαλάκης.
Κατηχήτρια: διακ. Παναγιώτα Ἀσημακοπούλου - Λάρδα.

«ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ-ΒΟΣΚΟΙ-ΜΑΓΟΙ» ΚΑΙ ΠΟΙΗΜΑ
ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο Ἱεροῦ Ναοῦ Τιμίου Σταυροῦ Καρδαρύλων.
Ὶπεύθυνος: π. Παντελεήμων Βῶλος.
Κατηχητής: κ. Γεώργιος Χούλιαρης.

«ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΟ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΟ»
τοῦ Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη
ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο Ἁγίου Μάρκου Βροντάδου.
Ὶπεύθυνος: π. Ἀντώνιος Παλαιός.
Κατηχητής: κ. Ἰσίδωρος Σαλιάρης.

ΠΟΙΗΜΑ
ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο Ἁγίου Εὐεργατίου Θυμαρῶν.
Ὶπεύθυνος: π. Παντελεήμων Μαυριάνας.
Κατηχητές: π. Μιχαήλ Ζευγιός, κ. Λεμονιά Μαστρογιαννάκη.

«ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ;»
καὶ **«Η ΣΤΑΧΤΟΜΑΖΩΧΤΡΑ»**
τοῦ Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη
ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο Ἁγίου Νικολάου Οἰνου66ῶν.
Κατηχητής: π. Ἰωάννης Κατσούνης.

«Η ΦΑΤΗΗ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΟΥ»
ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο Ἁγίου Γεωργίου Νεμῆτων.
Ὶπεύθυνος: π. Κωνσταντῖνος Μελεξές.
Κατηχητής: κ. Ἀργύριος Στακιᾶς.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ
ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο Ἁγίας Μαρίας Καλοπύτου.
Ὶπεύθυνος: π. Δημήτριος Καλίχας.

«ΤΑ ΠΕΝΤΕ ἙΡῶΤΗΜΑΤΑ»
ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο Μεταπροφύσεως Σωτήρος Χριστοῦ Βαρυβαίου.
Ὶπεύθυνος: π. Ἰωάννης Βορριάς.
Κατηχήτρια: πρεσβ. Δέσποινα Μπογγῆ - Βορριά.

ΣΙΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ, ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΙΕΡΟΥ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ, ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΝΕΜΑΤΑ

ἀπὸ τὸ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚὸ Σχολεῖο Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Εὐφροσύνης.

Ὑπεύθυνος: π. Ἀλέξανδρος Μπογῆς.

Κατηχητής: κ. Ἰωάννης Βαγιάνος.

ΜΟΥΣΙΚΟΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΔΡΩΜΕΝΟ «ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ»

ἀπὸ τὸ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚὸ Σχολεῖο Παναγίας Ἐρεϊθισσῆς Βροντάδου.

Ὑπεύθυνος: π. Γεώργιος Πουλιᾶς.

Κατηχήτρια: κ. Μαριάννα Πελαντῆ.

«ΕΧΘ ΠΡΟΓΡΑΜΑΤΙΣΕΙ...» ΚΑΙ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ἀπὸ τὸ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚὸ Σχολεῖο Ἁγίου Ἰακώβου, ἀπὸ τὴν ὁμάδα κοριττειῶν
τῆς ΓΕΧΑ, ἀπὸ τὸ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚὸ Σχολεῖο Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ
Χίου καὶ ἀπὸ τὸ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚὸ Σχολεῖο Ἁγίου Χαράλαμπος Βαρθολομαίου.

Ὑπεύθυνοι: π. Ἐμμανουὴλ Τζιώτης, π. Ἰωάννης Μουσᾶς,
π. Νεκτάριος Ἐπιτροπάκης.

Κατηχητές: κ. Μαρία Ζαννίκου, κ. Δέσποινα Ξένου,
κ. Ἰωάννης Βαγιάνος, κ. Χρυσάνθη Δημητρούλη.

«ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ»

ἀπὸ τὸ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚὸ Σχολεῖο Ζωοδόχου Πηγῆς Λετβαίνης.

Ὑπεύθυνος: π. Ἰωάννης Τσιμούνης.

Κατηχήτριες: κ. Ἑλένη Τζᾶνα, κ. Ἀντωνία Κωσταρῆ.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ἀπὸ τὸ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚὸ Σχολεῖο Ταξιαρχῶν Μεστών.

Κατηχητής: π. Κωνσταντῖνος Θηριανός.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ἀπὸ τὸ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚὸ Σχολεῖο τοῦ Ἁγίου Κηρύκου Βροντάδου.

Κατηχητής: π. Κήρυκος Φαράκλας.

Χοράρχης: κ. Σταῦρος Στεῖρος.



ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν
κ. Μάρκου.



Συναυλία Χριστουγέννων Ίεροψαλτῶν Χίου
καὶ Διονυσίου Μουσικοῦ Σχολείου (21.12.22).



Γεύμα Χριστουγέννων με τίς Μοναχές
Ἱ. Μ. Παναγίας Βοηθείας (25.12.22).

(συνέχεια ἐκ σελ. 14)

κι ἂν εἶναι αὐτές. Ἐάν ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ τὴν καθυπόταξη τῆς σκέψης μας στὴν ἀπογοήτευση πού γεννᾷ ἡ παρατήρηση αὐτῶν τῶν φαινομένων καὶ προσεγγίσουμε τὸ ψυχολογικὸ τους ὑπόβαθρο, μπορεῖ νά ὀδηγηθοῦμε σέ ἐνδιαφέρουσες ἀνακαλύψεις.

Μέ ὅποιο τρόπο κι ἂν προσπαθεῖται νά καταπνιγεῖ ἡ κραυγὴ τῆς ὑπαρξιακῆς μας ἀγωνίας, εἴτε στό θόρυβο τῶν ρεβεγιόν, εἴτε κάτω ἀπὸ τὸ πέπλο τῆς φαντασμαγορίας καὶ τῆς τεχνητῆς εὐφορίας, ἡ μεταμφιεσμένη κατάθλιψη παραμένει ἡ ἀληθινὴ, κυριαρχοῦσα συναισθηματικὴ κατάσταση. Οἱ εἰδικοί γνωρίζουν καλὰ τὴν ἀμυντικὴ βουλιμικὴ διάθεση τοῦ καταθλιπτικοῦ ἀτόμου, πού προσπαθεῖ νά συγκαλύψει μέ "στοματικές" ἱκανοποιήσεις, ὅπως ἡ καταναλωτικὴ μανία, τὸ ἔλλειμμα πού βιώνει στό συναισθηματικὸ ἐπίπεδο. Τυπικὸ τὸ παράδειγμα τῆς συζύγου, πού προσπαθεῖ νά ἀνακουφίσει τὸ καταθλιπτικὸ ἄγχος τῆς συναισθηματικῆς της στέρησης, "σηκώνοντας" τὰ μαγαζιά. Ὁ ἴδιος μηχανισμὸς μᾶς ὠθεῖ νά ἐκφραζόμαστε ψευδοευφορικά στὴν προσπάθεια νά ἀποφύγουμε τὴ συναισθητικὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κενοῦ καὶ τῆς δυσθυμικῆς μας διάθεσης.

Τί μᾶς κάνει λοιπὸν ὁμοθυμαδὸν μελαγχολικοὺς καὶ κατ' ἀνάγκη συμμετόχους τῆς προκατασκευασμένης καὶ ψευδεπίπλαστης ἰλαρότητας πού χαρακτηρίζει τὸ κλίμα αὐτῶν τῶν ἡμερῶν; Ἄν τὰ Χριστούγεννα ἦσαν ἐξ ὀρισμοῦ ἄνευ Χριστοῦ, μιά γιορτὴ τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου ὅπως ἦταν προχριστιανικά ἡ 25ῃ Δεκεμβρίου, τότε ἴσως δέν θά εἶχαν νόημα οἱ σκέψεις καὶ οἱ προβληματισμοί. Θά μπορούσαμε νά ἐπαναπαυθοῦμε στὴ σιωπηλὴ συμφωνία ὅτι κάποιες εὐκαιρίες διαφυγῆς ἀπὸ τὴ ρουτίνα εἶναι χρήσιμες· ἐπομένως καὶ νά συμβιβαστοῦμε μέ τὴν ὑποταγὴ στὴ χρησιμοθηρία τοῦ γιορτασμοῦ. Ὅσο δέ πιὸ ἐκκωφαντικὴ ἡ ἀνάπαυλα, τόσο πιὸ μεγάλη ἡ συγκάλυψη τοῦ τραγικοῦ στοιχείου τῆς καθημερινότητάς μας.

Ὅμως τὸ βαθύτερο αἶτημα τῆς λύτρωσής μας ἀπὸ τὴ φθορά, τὸ χρόνο καὶ τὴν ἀναγκαιότητα δέν μπορεῖ νά ἀπαντηθεῖ μέ τὴν ὑποταγὴ σέ θεσμοθετημένες ἐπιμέρους ἀναγκαιότητες, ἔστω διασκεδαστικὲς ἀλλὰ τελικά πάντοτε φθοροποιές. Πόση χαρὰ μπορεῖ νά περιέχει ἓνα πανηγύρι στό ὁποῖο ὑποτίθεται ὅτι γιορτάζεται ἡ γέννηση Ἐκείνου πού θά μπορούσε νά μᾶς λυτρώσει ἀπὸ τὴν δουλεία τῆς πνευματικῆς μας ἀνελευθερίας καὶ τῆς ὑπαρξιακῆς μας μιζέριας, ὅταν Τόν ἔχουμε ἤδη ἐξορίσει ἀπὸ τὴ ζωὴ μας καὶ

ἀπό τό νόημά της; Ποιό γαμήλιο γλέντι δικαιολογεῖ τούς πανηγυρισμούς καί τίς γιορταστικές ὑπερβολές ὅταν ἔχει ἐκδιωχθεῖ ὁ "νυμφίος"; Τέτοιοι "γάμοι" μοιάζουν περισσότερο μέ κηδεῖες τῶν ὁποίων ἡ λαμπρότητα ὀφείλεται κυρίως στίς ἐνοχές τῶν οἰκείων παρά στήν ἀγάπη καί τή χριστοκεντρική ἐλπίδα.

Ἡ συγκαλυμμένη μελαγχολία τῶν ἡμερῶν μπορεῖ νά κρύβει τό ἐνοχοποιημένο πένθος γιά τόν ἐξοστρακισμό τῆς ἐνσαρκωμένης μας ἐλπίδας· τοῦ προαιώνιου Θεοῦ πού "παιδίον γέγονεν" καί ἀναζητᾷ ἐγκάρδιες φάτνες γιά νά τίς μετατρέψει, φιλοξενούμενος ἐκεῖ, σέ οἴκους τοῦ Πατρὸς Του.

Παρόλο τόν ξεπεσμό της ὑπάρχει κάτι θετικό καί ἐλπιδοφόρο σ' αὐτή τή συνεχῶς πιό ἐκκοσμικευμένη ἀτμόσφαιρα τῆς γιορτῆς. Ὅσο πιό ψευδεπίπλαστα ἐπιμένουμε νά τή γιορτάζουμε, πνίγοντάς την σέ φῶς ἀπό "νέον" καί πλαστικά πλουμῖδια, τόσο πιό κούφια καί ἄπελπισ θά εἶναι ἡ γεύση πού θά ἀφήνει. Καί τόσο πιό πολύ ὁ λαός "ὁ καθήμενος ἐν σκότει" θά ἀρχίσει νά ἀναζητᾷ τό Μέγα Φῶς πού τό συλλογικό του ἀσυνείδητο θυμᾶται πῶς γνώρισε κάποτε. Ἴσως λοιπόν τότε νά ξαναζητήσῃ τόν ἀστέρα πού ὀδηγεῖ στή φάτνη. Στήν προσωπική καρδιακή φάτνη τοῦ καθενός πού θά κατανοήσῃ ὅτι ὅσο ταπεινή καί βρώμικη κι ἂν εἶναι, ὁ Χριστός θά τήν καταδεχθεῖ, θά τήν ἐνοικήσῃ καί θά τήν μετατρέψει σέ σῶμα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Μέχρι τότε, ὅσοι ἀπό μᾶς θέλουν νά βρίσκονται κοντύτερα στή φάτνη παρά στά ἀνάκτορα τοῦ Ἡρώδη ἃς προσπαθήσουμε νά ζήσουμε τή γιορτή καί τή ζωή μας μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε ἂν κάποιος μᾶς ρωτήσῃ γιά τό ἀστέρι τῶν μάγων ἢ παρατηρήσῃ τή δική μας πορεία νά βρεῖ τό σωστό δρόμο. Τότε ἡ χαρά τῆς γιορτῆς θά ξαναβρεῖ τό νόημα καί τήν αὐθεντικότητά της. Τότε ἡ χαρά τῆς γιορτῆς θά ξαναβρεῖ τό νόημα καί τήν αὐθεντικότητά της. Τότε, ἀντί τῆς παθητικῆς μας συμμετοχῆς σέ ψευδοπαρηγορητικά τηλεοπτικά βαριετέ, ἴσως σταθοῦμε ἱκανοί νά ἀπολαύσουμε τήν εὐφρόσυνη καί βιωματική μας συμμετοχή στόν χαρμόσυνο ὕμνο: "Χριστός γεννᾶται, δοξάσατε".

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΑΪΠΟΥΣ

Τῆς κ. Εὐγενίας Καραμαούνα – Στείρου, Φιλολόγου

Σεβασμιώτατε,

Γιὰ ἐμᾶς ποὺ ζοῦμε στὸν Βροντάδο οἱ ἡμέρες αὐτὲς τοῦ Νοεμβρίου κάθε ἔτους εἶναι χαραγμένες στὴ μνήμη καὶ τὴν ψυχὴ μᾶς ὡς σύμβολο ἥρωισμοῦ καὶ θυσιαστικῆς προσφορᾶς γιὰ τὴν ἐλευθερίᾳ τῆς πατρίδας μας. Συναισθήματα δέους καὶ εὐγνωμοσύνης μας κατακλύζουν ἀντικρὺζοντας τίς προτομὲς τῶν ἡρώων τῆς μάχης τοῦ Αἵπους στὴν πλατεῖα τοῦ Καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τὸ κενοτάφιο μὲ τὰ ὅστᾳ τους στὸν νάρθηκα τοῦ Ναοῦ, τὸ μνημεῖο στὸν τόπο θυσίας τους. Ἰδιαίτερα μᾶς συγκινεῖ ὁ ἰσχυρὸς δεσμὸς ποὺ ἔχουν ἀναπτύξει ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια οἱ ἀπόγονοί τους μὲ τὸν Βροντάδο, τὸν ὁποῖο θεωροῦν πατρίδα τῶν δικῶν τους ἀγαπημένων νεκρῶν. Μὲ βαθιὰ συγκίνηση σήμερα, ὅπως καὶ κάθε χρόνο τὴν πρώτη Κυριακὴ μετὰ τὴν 15ῃ Νοεμβρίου, συμμετέχουμε εὐλαβικὰ στὶς τελετὲς μνήμης καὶ τιμῆς πρὸς τοὺς ἥρωες, ποὺ μὲ τὸ αἷμα τους μετέτρεψαν τίς κακοτράχαλες πλαγιὲς τοῦ Αἵπους σὲ προσκύνημα ἱερό.

Ἡ μάχη τοῦ Αἵπους, 110 χρόνια μετὰ ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Χίου, τί σημαίνει γιὰ μας καὶ τὰ παιδιά μας; Γιὰ τὸν Βροντάδο, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλη τὴ μαρτυρικὴ Χίο, ποὺ πλήρωσε μὲ τίς φρικτὲς σφαγὲς τοῦ 1822 βαρύντατο φόρο αἵματος στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐλευθερίᾳ της, ἡ μάχη τοῦ Αἵπους ἦταν ἡ πιὸ σημαντικὴ ἀπὸ αὐτὲς ποὺ ἔδωσε ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ νησιοῦ ἀπὸ τὸν ὀθωμανικὸ ζυγὸ μετὰ ἀπὸ 346 χρόνια σκλαβιάς.

Ἡ πολυπόθητη ὥρα τῆς λευτεριᾶς ἔφτασε στὴ Χίο στὶς 11 Νοεμβρίου τοῦ 1912, ἡμέρα τῆς γιορτῆς τῶν πολιούχων της Ἀγίων, Μηνά, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου. Ἡ εὐτυχισμένη αὐτὴ στιγμή ἐντάσσεται στὸ ἱστορικὸ πλαίσιο τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων, σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἔνδοξα κεφάλαια τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας, καθὼς πραγματοποιήθηκε τὸ ἐθνικὸ ὄνειρο τῆς ἀπελευθέρωσης πολλῶν ἀλύτρωτων περιοχῶν, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ Ἑλλάδα νὰ διπλασιάσει τὰ ἐδάφη καὶ τὸν πληθυσμὸ της.

Μὲ τὸ ξεκίνημα τοῦ Α' Βαλκανικοῦ πολέμου, στὸν ὁποῖο Βαλκανικὰ κράτη συμμαχοῦν ἐναντίον τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, σημειώνονται

οί πρώτες νίκες στο Σαραντάπορο, στα Γιαννιτσά και στις 26 Οκτωβρίου απελευθερώνεται η Θεσσαλονίκη. Με τον τουρκικό στόλο αποκλεισμένο από τον ελληνικό στα Δαρδανέλια, αρχίζουν οι επιχειρήσεις από μικτά αγγήματα του Στρατού Ξηράς και του Πολεμικού Ναυτικού, που απελευθερώνουν το ένα μετά το άλλο τα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου.

Το πρωί της 11ης Νοεμβρίου φάνηκαν στον όριζοντα της Χίου τα πλοία του ελληνικού στόλου. Στο θέαμά τους οι καρδιές των Χιωτών σκίρτησαν από χαρά, συγκίνηση, ένθουσιασμό. Το μακραίωνο όνειρο της ελευθερίας εκπληρωνόταν! Οί διαπραγματεύσεις, όμως, της ελληνικής αντιπροσωπείας, υπό τον Συνταγματάρχη Νικόλαο Δελαγραμμάτικα, με τον Τούρκο διοικητή του νησιού, Ζιχνή - Μπέη, για παράδοση του νησιού, αποτυγχάνουν. Ακολουθεί η απόβαση των ελληνικών δυνάμεων στο Κοντάρι. Οί Τούρκοι όπισθοχωρούν στις περιοχές των Καρυών, του Αγίου Μάρκου και της Νέας Μονής. Την επομένη οί ελληνικές δυνάμεις ανενόχλητες εισέρχονται στην πόλη της Χίου μέσα σε κλίμα πανηγυρικό. Για την απελευθέρωση, όμως, του νησιού ο αγώνας μόλις αρχίζει.

Οί Τούρκοι καλά όχυρωμένοι στις περιοχές των Καρυών και του Αΐπους αποκρούουν κάθε επιθετική ενέργεια των ελληνικών δυνάμεων. Παράλληλα οί διαταγές του Βενιζέλου προς τον Δελαγραμμάτικα είναι σαφείς, να καταδιωχθεί ο Τουρκικός Στρατός και να παραδοθεί το συντομότερο δυνατόν.

Το ξημέρωμα της 15ης Νοεμβρίου οί ελληνικές δυνάμεις, με διοικητή τον λοχαγό Αριστείδη Κουβέλη, ξεκινούν την ανάβαση των απόκρημνων πλαγιών του Αΐπους. Τους ακολουθεί άγημα 80 πεζοναυτών υπό τον Υποπλοίαρχο Ιωάννη Δεμέστιχα, που θα δρούσε ως όπισθοφυλακή. Σκοπός της επιχείρησης είναι η κατάληψη του όροπέδιου, ώστε να επιτευχθεί η κύκλωση του έχθρου.

Οί Τούρκοι αΐφνιδιάζονται και όπισθοχωρούν. Οί ελληνικές δυνάμεις προωθούνται σε βάθος 500 μ. στο όροπέδιο και σταματούν την προέλαση βάσει των διαταγών που λαμβάνουν. Ο Ιωάννης Δεμέστιχας, όμως, κρίνοντας ότι θα ήταν όρθότερη η καταδίωξη του έχθρου, αποφασίζει να τον καταδιώξει με το άγημα των Πεζοναυτών, το όποιο χωρίζει σε δύο τμήματα, το ένα υπό τον ίδιο και το άλλο υπό τον Ανθυποπλοίαρχο Νικόλαο Ρίτσο.

Ὁ τελευταῖος στίς συμπλοκὰς ποὺ ἀκολουθοῦν τραυματίζεται βαρὶὰ καὶ μεταφέρεται στὸ πρόχειρο νοσοκομεῖο, ποὺ ἔχει στηθεῖ στὸ δημοτικὸ σχολεῖο τοῦ Ἀγ. Γεωργίου. Καθὼς ὁ γιατρὸς Γεώργιος Πιταούλης περιποιεῖται τὰ τραύματά του, ἐρωτᾶται ἀπὸ τὸν Ρίτσο γιὰ τὴν ἔκβαση τῶν μαχῶν καὶ ὁ γιατρὸς τὸν ἐνημερώνει ὅτι ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς νικᾷει σὲ ὅλα τὰ μέτωπα. Ὁ Ρίτσος ἀπαντᾷ «Τότε καὶ ἐγὼ ἀποθνήσκω εὐχαριστημένος» καὶ ἀφήνει τὴν τελευταία του πνοὴ ὑποκύπτοντας στὰ τραύματά του. Εἰσέρχεται ἔτσι στὸ πάνθεον τῶν ἡρώων, ποὺ πότισαν μὲ τὸ αἷμα τους τὸ δένδρο τῆς χιακῆς ἐλευθερίας.

Στὸ πεδίο τῆς μάχης ὁ Ἰωάννης Δεμέστιχας ἔχει ἀποκοπεῖ ἀπὸ τίς ὑπόλοιπες ἑλληνικὲς δυνάμεις καὶ καθὼς τὰ πυρομαχικὰ τελειώνουν, ἀκολουθεῖ μάχη σῶμα μὲ σῶμα, μὲ τοὺς Τούρκους νὰ ἔχουν κυκλώσει τοὺς πεζοναῦτες. Μαχόμενος ἡρωικά, ἐμψυχώνοντας τοὺς ἄνδρες του, ὁ νεαρὸς Κρητικὸς Ναυτικὸς Δόκιμος Ἰωάννης Παστρικάκης πέφτει νεκρὸς ἀπὸ τὰ πυρὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ Δεμέστιχας ἀποσύρεται ἀπὸ τὴ μάχη τραυματισμένος, ἀφοῦ προηγουμένως διατάσσει ὑποχώρηση. Ἡ κατάσταση εἶναι κρίσιμη. Ὁ λοχαγὸς Ἀριστείδης Κουβέλης, ὀρθιος, παρακινεῖ τοὺς ἄνδρες του νὰ βοηθήσουν τοὺς πεζοναῦτες ἀδιαφορῶντας γιὰ τίς σφαῖρες ποὺ πέφτουν βροχὴ γύρω του. Ὁ ἐχθρὸς ὑποχωρεῖ μὲ μεγάλες ἀπώλειες. Ὁ γενναῖος πολεμιστὴς τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδας παπα-Ἠλίας Λίναρης, περιθάλλει τοὺς πληγωμένους, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους εἶναι καὶ ὁ Ἀριστείδης Κουβέλης.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὀφείλουμε νὰ τονίσουμε τὴν ἐξαιρετικὰ σημαντικὴ ἐθελοντικὴ συμμετοχὴ ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ Βροντάδου στὸν ἀγῶνα. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή συγκροτοῦν ἐπιτροπὴ ποὺ ἐνισχύει τοὺς στρατιῶτες μὲ νερό, τρόφιμα, ροῦχα. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά τὰ μεταφέρουν στίς προφυλακὰς, ἀκόμα καὶ μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους.

Στὸ πρόχειρο νοσοκομεῖο ποὺ λειτουργεῖ στὸ σχολεῖο τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ὁ γιατρὸς Πιταούλης, ὁ παπᾶ Στέφανος Τσιχλῆς καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς περιθάλψης, προσφέρουν τίς πρώτες βοήθειες στοὺς τραυματίες μὲ τὴν ἀμέριστη ἀρωγὴ τῶν γυναικῶν, πού, σὰν στοργικὲς μάνες, φροντίζουν τοὺς πληγωμένους.

Τίς ἐπόμενες ἡμέρες, τὰ ὑψώματα τοῦ Αἵπους ἀποτελοῦν τὸ ἐπίκεντρο περαιτέρω συγκρούσεων, ἀλλὰ οἱ ἑλληνικὲς δυνάμεις δὲν ἔχουν τίς

ἀπαραίτητες ἐνισχύσεις γιὰ τὴν κατάληψή του καὶ ἀποσύρονται στὶς 22 Νοεμβρίου μὲ διαταγὴ τοῦ Δελαγραμμάτικα. Ἡ ἀφίξη ἐνισχύσεων ἀπὸ τὸν τακτικὸ στρατό, καὶ ἀπὸ σώματα ἐθελοντῶν, Χιωτῶν, Κρητῶν, Σαμίων, Ἰκαριωτῶν, δίνει ὑπεροχὴ στὶς ἑλληνικὲς δυνάμεις, ποὺ κάνουν γενικὴ ἐπίθεση στὸ Αἶπος τὴν 20ῃ Δεκεμβρίου. Οἱ κάτοικοι τοῦ Βροντάδου σπεύδουν μὲ ἐνθουσιασμό νὰ συνδράμουν μὲ κάθε τρόπο.

Μὲ γλαφυρότητα ὁ Γεώργιος Χωρέμης ἀναφέρει: «Εὕρισκόμενον εἰς ὑψηλὸν μέρος καὶ ἔβλεπον ωραιότατον θέαμα. Ἡ ὁδὸς τοῦ Αἵπους ἦτο πλήρης στρατιωτῶν καὶ πολιτῶν...ἀκόμα καὶ παιδιὰ καὶ γυναῖκες ἀκολουθοῦν, αἱ γραῖαι μας ἐράντιζαν μὲ ἀγιασμό, μᾶς ᾔρχοντο νὰ ἐπιστρέψωμεν νικητές...».

Στρατός, στόλος καὶ ἐθελοντὲς σφυροκοποῦν ἀνελέητα τίς ἐχθρικές θέσεις ἀπὸ κάθε πλευρά. Οἱ Τοῦρκοι ὑποχωροῦν παντοῦ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας μέρας ὁ Ζιχνὴ Μπέης ἐκτιμῶντας τὴν κατάσταση ἀποφασίζει νὰ παραδοθεῖ. Μέχρι τὸ πρωὶ τῆς ἐπομένης παραδίδονται ὅλες οἱ τουρκικὲς δυνάμεις. Ἡ Χίος εἶναι ἐλεύθερη! Ὁ ἀγῶνας τῶν ἡρώων πολεμιστῶν δικαιώνεται!

Συμπληρώνοντας τίς ἀρχικὲς σκέψεις γιὰ τὴ θυσία τῶν πεσόντων του Αἵπους, δὲν μποροῦμε νὰ μὴν ὑποκλιθοῦμε στὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς καὶ τῶν οἰκειῶν τους, ὅπως οἱ γονεῖς τοῦ Ρίτσου καὶ τοῦ Παστρικάκη. Στὴν ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν Δήμαρχο τῆς Χίου, Νικόλαο Κουβελά, ὁ πατέρας τοῦ ἥρωα ἀνθυποπλοίαρχου, Ἀντώνιος Ρίτσος γράφει μετὰξὺ ἄλλων: «Ἀξιότιμε κ. Δήμαρχε, τὸ μονάκριβό μου παιδί εὔρε ὅ,τι ἐζήτει ἡ ωραία ψυχὴ του, τὸν ἔνδοξον δια τὴν μεγάλη μας πατρίδα θάνατον, εἰς τὸ ὑπὸ τόσων μαρτυρικῶν αἱμάτων ποτισμένον ἔδαφος τῆς μυροβόλου ἰδιαιτέρας πατρίδος σας. [...] Τὴν τόσῃ δύνῃν, τὸ ἀπύθμενον τῆς ψυχῆς μου τρικύμισμα μαλάσσει καὶ φέρει οὖριον ἀνακούφισιν ἢ πάνδημος ὅσον καὶ αἰσθηματικὴ συμμετοχὴ εἰς το πένθος μου ὀλοκλήρου τῆς εὐγενοῦς ἀδελφικῆς κοινωνίας τῆς Χίου...».

Καὶ ἡ μητέρα τοῦ Παστρικάκη, ἂν καὶ χάνει τὸ μονάκριβο παιδί της, μὲ ἀπαράμιλλη δύναμη ψυχῆς, χαρακτηρίζει εὐτυχὴ τὸν γιο της, ποὺ θυσιάστηκε γιὰ τὴν πατρίδα, λέγοντας: «Ναί! Εἶναι εὐτυχεῖς καὶ μακάριοι οἱ τελευτῶντες οὕτω τὸν βίον των. Εὐτυχέστεροι δὲ οἱ γονεῖς, οἵτινες γεννῶσι τοιαῦτα τέκνα! Τὰ τέκνα δια τοῦτο γεννῶμεν, ἵνα ὑπερσπίζωσι τὸ ἔθνος, τὴν θρησκείαν, τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων.»

Οί ἥρωες πάνω στο Αἶπος γι' αὐτὰ τὰ ἰδανικά πρόσφεραν ὁλοκληρωτικά τὸν ἑαυτό τους, ἀψηφώντας τὸν θάνατο. Κέρδισαν ὅμως ἔτσι τὴν ἀθανασία. Στεφανωμένοι μὲ τὸ ἀμάραντο στεφάνι τῆς Δόξας θὰ ζοῦν αἰώνια στὴν ἐθνικὴ μνήμη, τὴν ὁποία ἔχουμε χρέος νὰ κρατήσουμε ἀσβηστη καὶ νὰ τὴν μεταλαμπαδεύσουμε στὶς ἐπόμενες γενιές.

Σεβασμιώτατε,

Ἡ ἐποποιία τοῦ Αἵπου ἀναδεικνύει τὸν ἥρωισμό τῶν Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν, ποὺ ἐμφορούμενοι ἀπὸ ἀγνὴ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα, μετουσίωσαν τὴν ἰδέα τῆς Ἐλευθερίας σὲ πράξη, ὥστε ἐμεῖς σήμερα νὰ ἀπολαμβάνουμε τὸ ὕψιστο αὐτὸ ἀγαθό, ποὺ καταξιώνει τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ καὶ ὁδηγεῖ τοὺς λαοὺς σὲ ἔργα πολιτισμοῦ, προόδου καὶ εὐημερίας. Ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὰ ἰδανικά τους, μὲ πίστη, ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια, ὁμοψυχία καὶ ἀποφασιστικότητα, θὰ ἀντιπαρέλθουμε κάθε προσπάθεια ἐπιβουλῆς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδας μας.

(Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τὴν Κυριακὴ 20.11.2022, εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Γεωργίου Βροντάδου εἰς τὸ Μνημόσυνον τῶν Πεσόντων κατὰ τὴν Μάχην τοῦ Αἵπου).

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ κ. ΜΑΡΚΟΥ

- Ἐκδότης: Ἡ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Ἀπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν - Κων. Ἀμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ἴστοσελὶς: <http://www.imchiou.gr>
- Ἡ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν, ὑπὲρ τοῦ κατηχητικοῦ καὶ φιλανθρωπικοῦ ἔργου.
- IBAN GR 98 0110 4900 0000 4900 0199 68

ΑΣ ΚΤΥΠΟΥΝ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Τοῦ +Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου

Χαρίτωνος Πνευματικάκι

Καί ποιός μπορεῖ πιά νά τίς σταματήσῃ; Ποιός Ἡρώδης, ποιός Καϊάφας ἢ Γραμματεὺς ἢ Φαρισαῖος; Ποιός Πιλάτος ἢ Νέρων ἢ Διοκλητιανός καί Καλιγούλας; Ποιός Ντιντερώ ἢ Βολταῖρος, ποιός Λένιν, Στάλιν καί Μπουχάριν, ποιός ἀντίχριστος καί διώκτης; Οἱ καμπάνες τῶν Χριστουγέννων ἐκτύπησαν αἰῶνες πρὶν τῇ Γέννησί Του προειδοποιητικά, προεόρτια. Κατὰ τῇ θείᾳ Γέννησί Του πανηγυρικά, χαρμόсуна, ὕστερα συνέχεια καί ἀδιάκοπα. Κανείς δέν μπόρεσε νά κόψῃ τό σκοινί τους, νά ἀπαγορεύσῃ νά κτυποῦν, νά βάλῃ παράσιτα νά μὴν ἀκούωνται.

Ὅπως τό νερό κινεῖται μέρα – νύχτα στή θάλασσα, ἀκατάπαυστα, ὅπως τρέχει χωρὶς νά σταματᾷ στοὺς ποταμούς καί τὰ ρυάκια, ἀπὸ τῇ στιγμή πού ἔλαβε τῇ θεϊκῇ προσταγῇ κατὰ τῇ Δημιουργία, ἔτσι καί οἱ καμπάνες τῶν Χριστουγέννων ἄρχισαν νά κτυποῦν, ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού ὁ Θεός ἐξήγγειλε τόν ἐρχομό τοῦ Λυτρωτῆ μέσα στὸν κῆπο τῆς Ἑδέμ, χωρὶς πιά νά σταματοῦν.

Ἐδυνάμωσαν μόνο περισσότερο, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη πού ἦρθε στή γῇ ὁ Χριστός καί κτυποῦν ἀκατάπαυστα καί θά κτυποῦν μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων.

Ἀπόστολοι καί ἱεραπόστολοι, κήρυκες καί ἱερεῖς καί περιοδευτές, σπαρμένοι στὰ πέρατα τῆς γῆς, ἔμψυχες καμπάνες τῶν Χριστουγέννων στίς χῶρες ἀγρίων καί ἀπολιτίστων, μὰ καί στὰ παλάτια τῶν μεγιστάνων καί στὰ μέγαρα τῶν πλουσίων καί ἀρχόντων καί πολιτισμένων λαῶν μεταφέρουν τό μήνυμα τοῦτο τό σωτήριο.

Ἐπιστήμονες, διανοούμενοι, σοφοί καί ἐρευνητές, ἀπὸ τὰ βιβλία καί τὰ σπουδαστήρια καί τὰ ἐπιστημονικὰ ἐργαστήριά τους δέν ἔπαυσαν καί αὐτοὶ νά κτυποῦν τίς καμπάνες τῶν Χριστουγέννων καί

νά προσκαλοῦν τοὺς συνανθρώπους τους νά σπεύσουν πρὸς τὴ φάτνη τῆς Βηθλεέμ, ὅπου ὁ «τεχθεὶς» Λυτρωτὴς.

Γιὰ νά δυναμώσουν, θαρρεῖς, τὴ φωνή τους, γιὰ νά κάμουν πιό αἰσθητὸν τὸν ἤχο τους, τίς ὑλοποίησαν· τίς ἔντυσαν μὲ λογῆς - λογῆς μέταλλα, τίς ἔκαμαν μπρούτζινες, ἀσημένιες, χρυσές καί τίς ἐκρέμασαν σέ πανύψηλα καμπαναριά, πού τρυποῦν τὸν οὐρανό, καί κτυποῦν σ' ὅλη τὴ γῇ δυνατά, μελωδικά, ἀρμονικά, πανηγυρικά, μιά - μιά καί πολλές μαζί - τεράστιες καμπάνες - στά Μοναστήρια ἐπάνω στά βουνά, μέσα σέ κατάφυτες χαράδρες, σ' ἐρημητήρια μακρινά, ἀπόκοσμα, σέ ἐξωκκλήσια ταπεινά, σέ Ναοὺς μεγαλοπρεπεῖς, τεράστιους, μεγάλων πόλεων, στήν Ἁγία - Σοφία, στὸν Ἅγιο Παῦλο τοῦ Λονδίνου, στὸ Κρεμλίνο τῆς Μόσχας, στίς πρωτεύουσες ὅλου τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καί στά πλέον ἀπομακρυσμένα χωριά θά βρῆτε τὴν καμπάνα σ' ἓνα ὑπερήφανο κωδωνοστάσιο, σ' ἓνα δέντρο κρεμασμένη, σ' ἓναν πάσσαλο καί θά τὴν ἀκούσετε νά σημαίνει δυνατά, χαρμόсуна, πανηγυρικά, νά διαλαλῇ ὅσα ἡ ἐλπίδα καί ἡ λαχτάρα τοῦ ἀνθρώπου στοῦ πέρασμα τῶν αἰώνων τὰ ἔκαμε πραγματικότητα, ζωὴ του, στήριγμα καί σωτηρία του.

Κτυποῦν καί ξανακτυποῦν καί τὸν ἀντίλαλό τους τὸν παίρνει ὁ ἀέρας καί τὸν φέρνει σέ κάμπους καί βουνά, σέ πολιτεῖες καί χωριά, στή θάλασσα καί στή στεριά, στά πέρατα τῆς γῆς, καί ζωντανεύει τό πιό χαρούμενο μήνυμα, πού ἀκούστηκε ποτέ στή γῇ.

Ἄς κτυποῦν οἱ καμπάνες τῶν Χριστουγέννων καί ἄς μεταδίδουν τό χαρμόсуно μήνυμά τους! Μέσα στοὺς τόσους κτύπους τῆς ὑλοφροσύνης καί παραφροσύνης τοῦ ἀνθρώπου τῶν μηχανημάτων, τῶν ἐργοστασίων, τῶν φονικῶν ὅπλων, τῶν βόμβων τῶν ἀεροπλάνων καί τῶν κρότων τῶν πυροβόλων, ὁ ἤχος πού οἱ καμπάνες τῶν Χριστουγέννων θά ἐκπέμπουν, θά ξεχωρίζει πάντοτε. Θά καθαρίζει τὴν ἀτμόσφαιρα καί θά γίνεται τό ἀντίβαρο καί τό ἀντιφάρμακο στή σῆψι καί

στήν καταστροφή. Θά συγκρατῇ καί θά τονώνῃ, θά ξυπνᾷ ἀπό τόν λήθαργο, θά συγκινή καί θά διεγείρῃ, θά καλῇ καί θά δείχνῃ τόν δρόμο πρὸς τόν γεννηθέντα Λυτρωτή.

Ἄς κτυποῦν οἱ καμπάνες τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, γιατί πρέπει νά ξυπνήσῃ καί νά σωθῇ ὁ ἄνθρωπος.

Παιδιά, νέοι, ἀγόρια, κορίτσια, ἄνδρες καί γυναῖκες, «ἄρχοντες καί κριταί», «νεανίσκοι καί παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων» (Ψαλ. ρμῇ [148] 12) κτυπᾶτε τίς καμπάνες τῶν Χριστουγέννων μέ δύναμι, μέ πόθο καί πάθος καί λαχτάρα, μέ ἔντονη ψυχική ὁρμή, χαρμόσυνα, πανηγυρικά, ἐορταστικά· διαλαλεῖτε Τόν Λυτρωτή. Ὑμνεῖτε τό ὄνομά Του, τόν ἐρχομό Του, τή συγκατάβασί Του, τήν ἄπειρη ἀγάπη Του.

Ὁ οὐράνιος ἦχος τους θά σκορπίζῃ τά σύννεφα τοῦ μίσους καί τῆς ἀνθρώπινης κακότητος, θά ξεσηκώνει ἀπό τή νάρκη του τόν ἄνθρωπο, θά τόν ἀνυψώνει ἀπό τό καθημερινό του σκύψιμο, θά τοῦ ἀφυπνίζει τό φρόνημα, θά τοῦ ἀναπτερώνει τόν πόθο τοῦ Λυτρωμοῦ.

Κτυπᾶτε τίς καμπάνες. Τό εἰρηνικό καί λυτρωτικό ἄγγελμά τους θά σκορπίζῃ στή γῇ μιά παρηγοριά καί μιά ἐλπίδα. Μιά εἴδηση καί ἓνα μήνυμα.

Τή μεγαλύτερη εἴδηση καί τό μεγαλύτερο μήνυμα πού ἀκούστηκε ποτέ στή γῇ.

Ὅτι ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ὅτι ἦρθε ὁ Λυτρωτής, ὅτι εἶναι μαζί μας ὁ ΘΕΟΣ!

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ἡ Ἐταιρεία Βυζαντινῶν Σπουδῶν ιδρύθηκε τὸ 1918. Χαρακτηριστικά τὰ ὅσα ἐξιστοροῦνται στὴν «Προεισαγωγή» τοῦ πρώτου Βιβλίου Πρακτικῶν Γενικῶν Συνελεύσεων τῆς Ἐταιρείας:

«Τὴν 15 Μαρτίου 1918, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 5 μ.μ. προσκληθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλλου συνήλθον εἰς τὰ ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Πανεπιστημίου ἀριθ. 25 γραφεῖα (τῆς ἐφημερίδος) τῶν «Καιρῶν» οἱ κ.κ. Γ. Τυπάλδος, Φ. Κουκούλης, Π. Ροδοκανάκης καὶ Ν. Καλογερόπουλος, ἵνα συσκεφθῶσιν, ὡς ἔλεγεν ἡ πρόσκλησις, περὶ ἐνδιαφέροντος ζητήματος.

Εἰς τοὺς προσελθόντας ὁ κ. Γ. Τσοκόπουλλος εἶπεν ὅτι ἡ πρόσκλησις ἀφορᾷ εἰς τὴν σύσκεψιν περὶ ιδρύσεως Ἐταιρείας σκοπὸν ἐχούσης, ἀφ' ἐνός μὲν τὴν συντήρησιν τῶν ὁλοῦν φθειρομένων Βυζαντινῶν μνημείων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν διὰ λαϊκῶν δημοσιευμάτων, διαλέξεων καὶ βραδύτερον τὴν διὰ περιοδικοῦ διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ περὶ τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας καὶ τοῦ Βυζαντιακοῦ καθ' ὅλου πολιτισμοῦ, οὕτως ὥστε ν' ἀρχίσῃ τὸ ἡμέτερον ἔθνος νὰ γνωρίζῃ καὶ ν' ἀγαπᾷ πᾶν ὅ,τι συνδέεται πρὸς τὸ Βυζάντιον καὶ τὴν ὑπερχιλιετὴ αὐτοῦ ἱστορίαν, ἐζήτησε δὲ καὶ τῶν συνελθόντων τὰς γνώμας ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Οἱ προσκληθέντες, ἀφοῦ συνεχάρησαν τὸν κ. Τσοκόπουλλον διὰ τὴν πρωτοβουλίαν, εὗρον ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ συμπληχθῇ τοιαύτη Ἐταιρεία, ἥς ὁ σκοπός, ὅσον αὐτοὶ ἐγνώριζον, θὰ εὑρίσκεν εὐμενὴ παρὰ τῷ κοινῷ ὑποδοχὴν, ἐπεφυλάχθησαν δὲ νὰ συζητήσωσιν εὐρύτερον ἐπὶ τῆς προτάσεως ἐν προσεχεῖ συνεντεύξει.

Πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν σύσκεψιν ταύτην κληθέντες πάλιν ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλλου συνήλθον εἰς τὰ γραφεῖα τῶν «Καιρῶν» οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες καὶ ὁ κ. Θ. Βολίδης, οἵτινες διὰ μακρῶν συνεζήτησαν περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Ἐταιρείας, τῶν χρονικῶν περιόδων, ἃς θ' ἀναλάβῃ νὰ διαφώτισῃ, ὡς καὶ τῶν μέσων, ἅτινα πρέπει νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς, ἀπεχώρησαν δέ, ἀφ' οὗ ἀπεφάσισαν ν' ἀνακοινώσωσι τὰ συζητηθέντα εἰς φίλους των λογίους, οὓς καὶ νὰ προσκαλέσωσι νὰ συνέλθωσιν εἰς τόπον βραδύτερον ὁρισθησόμενον, ἵνα μετ' αὐτῶν τὸ μὲν συζητήσωσιν εὐρύτερον περὶ τοῦ ζητήματος, τὸ δὲ προβῶσιν εἰς ὁριστικὴν συγκρότησιν τῆς Ἐταιρείας.

Ὄντως οὐχὶ μετὰ πολὺν ἤτοι κατὰ τὴν 5 Ἀπριλίου, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 5 μ.μ. συνήλθον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς οἱ κ. κ. Louis Petit, Αἰμ. Καλλιγᾶ, Ἰ. Ζυγομαλᾶς, Π. Σάρογλους, Ἰ. Δαραλέξης, Ἐ. Ἀμποτ, Γρ. Ξενόπουλλος, Σπ. Θεοδωρόπουλλος, Κωνστ. Παπαμιχαλόπουλλος, Εὐδ. Ἰωαννίδης, Εὐγενία Ζωγράφου, Νέλλη Σκούταρη, Φ. Κουκουλές, Εὐφη Ἡλιάδου, Αἰκ. Πετιμεζᾶ, Π. Ροδοκανάκης, Π. Καλογερόπουλλος, Ἰ. Δαμβέργης, Β. Λαμπίκης, Γ. Τυπάλδος, Κ. Σοκόλης, Θ. Βολίδης, Ἀναστασία Κουκουλέ, Θ. Σοφούλης, Γ. Τσοκόπουλλος, Ν. Καλογερόπουλλος, Θ. Βελλιανίτης, Κ. Ράδος, Κ. Καρζῆς, οἵτινες ἀκούσαντες τοῦ προσωρινῶς προεδρεύοντος τῆς συνελεύσεως κ. Γ. Τσοκοπούλλου, ἀναπτύξαντες τὰ τοῦ σκοποῦ τῆς μελλούσης νὰ συσταθῇ Ἐταιρείας, οὐ μόνον ἐπεδοκίμασαν τὰς σκέψεις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ προσεφέρθησαν νὰ ἐνεργήσωσιν, ὅπως καλλιεργηθῇ εἰς ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτερον κύκλον ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ

βυζαντινά πράγματα.

Επτά ημέρας μετά ταῦτα ἤτοι τὴν 12ην Ἀπριλίου ἡμέραν (Τρίτην) καὶ ὥραν 6 μ.μ. συνήλθον ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ὑπὸ τὴν προσωρινὴν προεδρείαν τοῦ κ. Εὐγενίου Ραγκαβῆ οἱ κ.κ. Ἰ. Δαμβέργης, Π. Καλογερόπουλλος, Τούλλα Καλογεροπούλου, Αἰμιλία Καλλιγᾶ, Αἰκ. Πετιμεζᾶ, Ἀναστασία Κουκουλέ, Ε. Ἀμποτ, Χ. Δαραλέξης, Δαργέντας, Γ. Τυπάλδος, Ἰ. Ζυγομαλᾶς, Ν. Καλογερόπουλλος, Φ. Κουκουλές, Π. Σάρογλους, Γ. Τσοκόπουλλος, Β. Λαμπίκης, Θ. Βολίδης, Β. Σιμωνίδης, Νέλλη Σκούταρη, οἵτινες ἀφοῦ συνεζήτησαν τελικῶς περὶ τοῦ τρόπου τῆς εὐδοκίμησης τῆς Ἑταιρείας, ἀπεφάσισαν νὰ συνέλθωσι μετ' ὀλίγας ἡμέρας πρὸς ψήφισιν τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς».

Ἡ πρώτη Γενικὴ Συνέλευσις. Πράγματι, τὴν 25^η Ἀπριλίου 1918 οἱ «Ἀθηνῶν Μελέτιος, Κ. Παπαμιχαλόπουλος, Ἰωάν. Δαμβέργης, Π. Σάρογλος, Γ. Τσοκόπουλος, Εὐφη Α. Ἡλιάδου, Εὐγενία Ζωγράφου, Ἀγγελικὴ Πανᾶ, Ἰωάνν. Ζερβός, Τούλα Ν. Καλογεροπούλου, Α. Ἰ. Κουκουλέ, Μ. Δηλιγιάννης, Ε. Ἀμποτ, Βασ. Π. Λαμπίκης, Νέλλη Σκούταρη, Θεμιστοκλῆς Βολίδης, Νικόλ. Δ. Καλογερόπουλος, Σ. Ἰ. Θεοδωρόπουλος, Χ. Δαραλέξης, Γ. Λουκίδης, Εὐάγγελος Ἰωαννίδης, Φαίδων Ἰ. Κουκουλές, Γ. Τυπάλδος, Γ. Ξενόπουλος, Β. Σιμωνίδης, Π. Μαθιόπουλος» συνήλθαν, ὡς ἰδρυτικὰ μέλη, στὴν μεγάλη αἴθουσα τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ «ἱδρυσαν ἑταιρείαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν **Ἑταιρεία Βυζαντινῶν Σπουδῶν**», ἥς ὁ σκοπὸς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ὑπ' αὐτῶν σήμερον ψηφισθέντι καταστατικῷ».

Κατόπιν, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐξέλεξαν τὸ **πρῶτο Διοικητικὸ Συμβούλιον**, ἀποτελούμενο ἀπὸ τοὺς: «Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἀθηνῶν Μελέτιον, Θ. Σοφούλην, Α. Ἀνδρεάδην, Γ. Τσοκόπουλλον, Αἰμιλίαν Καλλιγᾶ, Α. Σάρογλουν, Φ. Κουκουλέν, Γ. Τυπάλδον, Ν. Καλογερόπουλλον, Π. Καλογερόπουλλον, Σπ. Θεοδωρόπουλλον καὶ Ἰ. Ζερβόν». Στὴν ἴδια συνεδρία ἐψηφίσθη καὶ τὸ Καταστατικὸν τῆς Ἑταιρείας, ἀποτελούμενο ἀπὸ 18 ἄρθρα. Στο 2ο ἄρθρο τοῦ Καταστατικοῦ ὀρίζονται οἱ σκοποὶ τῆς Ἑταιρείας ὡς ἀκολούθως: «Σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας εἶναι ἡ ἐνίσχυσις τῶν Βυζαντινῶν καὶ Μεσαιωνικῶν ἐν γένει μελετῶν, ἡ ἐκλαϊκευσις τῶν γνώσεων ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Βυζαντινῶν καὶ Μεσαιωνικῶν χρόνων, ἡ διέγερσις τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὴν χιλιετῇ περίοδον τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ Ἑταιρεία θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ της α') Διὰ διαλέξεων ἐκλαϊκευτικῶν ἐπὶ παντὸς θέματος ἀναγομένου εἰς τὴν ἱστορίαν, τὸν βίον, τὰς ἐπιστήμας, τὰς τέχνας, τὸν πολιτισμὸν ἐν γένει τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τοῦ Μεσαίωonos. β') Δι' ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων. γ') Δι' ἐκδόσεως εἰδικοῦ περιοδικοῦ καὶ σχετικῶν δημοσιευμάτων. δ') Δι' ἱδρύσεως βιβλιοθήκης τῶν ἔργων τῶν συγγραφέων τοῦ Βυζαντίου καὶ τῶν Μεσαιωνικῶν καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀναγομένων εἰς τὸ Βυζαντινὸν καὶ τὸν Μεσαίωνα. καὶ ε') Διὰ παντὸς ἄλλον τρόπον, τὸν ὅποιον τὸ Συμβούλιον ἤθελε κρίνει συντελεστικόν».

Στὰ μέλη τῆς Ἑταιρείας συγκαταλέγονται σπουδαῖες πνευματικῆς, ἐπιστημονικῆς, θρησκευτικῆς καὶ πολιτικῆς προσωπικότητες, ὅπως οἱ: Ἐλευθέριος

Βενιζέλος, Αντώνιος και Έμμανουήλ Μπενάκης, Πηνελόπη Δέλτα, Κωνσταντίνος και Αλέξανδρα Χωρέμη, Κωνσταντίνος Ρακτιβάν, μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος, μητροπολίτης Παραμυθίας Αθηνάγορας, καθώς και ξένοι έπιφανείς καθηγητές, όπως οί P. Lemerle και F. Halkin, κ.ά.

Η Έταιρεία έδρεύει στην Αθήνα και στεγάζεται, από τó 1959 έως και σήμερα, στην óδó Αριστείδου 8, σέ ιδιόκτητα γραφεία, τὰ όποία έδωρήθηκαν στην Έταιρεία από τόν Δημήτριο Γκίνη τó 1962. Τó 2010 ή Έταιρεία απέκτησε, δι' αγοράς, σtó ίδιο κτήριο δύο επιπλέον γραφεία, ώστε σήμερα νά διαθέτη όλοκληρούς τόν 7^ο και 8^ο όροφο τού κτηρίου, μέ γραφεία, βιβλιοθήκη και άναγνωστήριο πλήρως άνακαινισμένα και έξοπλισμένα. Πρός έκπληρώση τού σκοπού ιδρύσεώς της, ή Έταιρεία δραστηριοποιείται σέ ποικίλους τομείς, και συγκεκριμένως:

Ευθύς από την ίδρυσή της ενδιαφέρεται γιά την προστασία τών βυζαντινών μνημείων και κειμηλίων, χειρογράφων και έργων τέχνης. Ένδεικτικώς αναφέρουμε την έγγραφο διαμαρτυρία της προς τόν Γενικό Διοικητή Μακεδονίας αλλά και προς τούς πρεσβευτές της Ελλάδος στόν «πεπολιτισμένον κόσμον», ήτοι «έν Ρώμη, Παρισίοις, Λονδίνω και Βασιγκτώνι» γιά την καταστροφή και άρπαγή κειμηλίων στην Μακεδονία. Αποτέλεσμα τών ενεργειών αυτών ύπήρξε ή υπό της Βουλγαρικής Κυβερνήσεως παράδοση, κατά τó έτος 1922, στόν Σύμβουλο της Έταιρείας Γ. Σωτηρίου πολλών κειμηλίων και ιερών άντικειμένων καθώς και διακοσίων ένενήκοντα έντύπων βιβλίων και διακοσίων πενήκοντα έννέα χειρογράφων τó πλείστον εκ της Μονής Προδρόμου Σερρών.

Επίσης παρεμβαίνει επί σημαντικών έθνικών και κοινωνικών θεμάτων, πχ. κατά της καταλήψεως της Κερκύρας από τούς Ιταλούς τó 1922, τών διωγμών τών Ελλήνων στην Κωνσταντινούπολη τó 1955 και ύπέρ τού αγώνος τών Κυπρίων γιά άνεξαρτησία αλλά και έναντίον της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο τó 1974, καθώς και έμπράκτως δεικνύουσα την αλληλεγγύη της προς τούς σεισμοπλήκτους τών Ιονίων νήσων.

Σημαντική επίσης δραστηριότητα άποτελεί ή όργάνωση έπιστημονικών διαλέξεων, τίς όποιες έδιδαν μέλη της Έταιρείας. Ό άριθμός τους μέχρι σήμερα άνέρχεται σέ περίπου τριακόσιες (300), συμπεριλαμβανομένης της διαλέξεως πού δίδεται σtó πλαίσιο τού καθιερωμένου ετήσιου μνημοσύνου προς τιμήν τού Κωνσταντίνου Παλαιολόγου επί τη Αλώσει τού 1453. Παραλλήλως μέλη της Έταιρείας όμιλούν εκτός της Έταιρείας προσκεκλημένοι, όπως πχ. ό Ν.Β. Τωμαδάκης στην Θεσσαλονίκη, έκπροσώπων την Έταιρεία επί τη έξακοσιοστή έπετειώ από τού θανάτου τού αγίου Γρηγορίου τού Παλαμά. Επίσης, ξένοι διακεκριμένοι έπιστήμονες προσκαλούνται κατά καιρούς από την Έταιρεία όπως προσφέρουν διαλέξεις, π.χ. ένδεικτικώς οί καθηγητές G. Moravcsik και C. Giannelli. Τέλος, ή Έταιρεία συμμετέχει σέ όλα τὰ Διεθνή Βυζαντινολογικά Συνέδρια.

Η διοργάνωση έπιστημονικών έκδρομών και έπισκέψεων σέ τοποθεσίες βυζαντινολογικού ενδιαφέροντος, αλλά και μέ σκοπό την ένίσχυση τών δεσμών

μεταξύ τῶν μελῶν της, ἀποτελεῖ ἄλλο ἓνα μέλημά της. Οἱ δραστηριότητες αὐτὲς ἀνέρχονται σὲ περίπου 70, σὲ μέρη ὅπως Κωνσταντινούπολη, Θεσσαλονίκη, Καστοριά, Μυστράς, Μονεμβασιά, Λέσβος, Κρήτη, Αἴγινα, Σαλαμίνα καὶ σὲ μονὲς τῆς Ἀττικῆς.

Βασικὸ ἔργο τῆς Ἑταιρείας εἶναι ἡ ἔκδοσις τοῦ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένου ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ της ὑπὸ τὸν τίτλο «*Ἐπετηρὶς τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν*». Ἡ Ἐπετηρὶς ἀριθμεῖ μέχρι σήμερα 55 τόμους, ἐνῶ ἐπικεῖται ἡ ἐκτύπωσις τοῦ 56^{ου}. Σὲ αὐτὴν ἔχουν γραφῇ 1.110 μελέτες ἀπὸ 344 συγγραφεῖς, διαπρεπεῖς βυζαντινολόγους, φιλολόγους, θεολόγους, ἀρχαιολόγους, ἱστορικοὺς καὶ λαογράφους. Τὸ σύνολο τῶν σελίδων τῶν Ἐπετηρίδων ἀνέρχεται σὲ 27.592. Ἐπίσης ἔχουν ἐκδοθῇ δύο *Εὐρετήρια* τῶν περιεχομένων τῶν τόμων τῆς Ἐπετηρίδος, τὸ μὲν πρῶτο ὑπὸ τοῦ Μ. Κριαρᾶ (1934, τόμοι Α'-Γ'), τὸ δὲ δεύτερο ὑπὸ τοῦ Ν. Παναγιωτάκη (1962, τόμοι ΙΑ'-Λ'). Τὸ περιοδικὸ ἀνταλλάσσεται μὲ 10 ἑλληνικὰ καὶ 12 διεθνῇ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ. Ἐπίσης τὸ προμηθεύονται ἐπιστημονικοὶ φορεῖς καὶ ἰδρύματα, ὅπως πανεπιστημιακὲς βιβλιοθήκες καὶ ἐφορεῖες ἀρχαιοτήτων, καθὼς καὶ ἰδιῶτες. Τέλος, τὸ 1936, ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν Ἑταιρεία «*Λεύκωμα Βυζαντινῶν Σχεδίων*», μὲ σχέδια, αὐθεντικὰ ὑποδείγματα βυζαντινῆς διακοσμητικῆς ἐκ προτύπων βυζαντινῶν, ἐν συνεργασίᾳ τῶν Ἀνδρέα Ζυγγοπούλου, Φωτίου Κόντογλου καὶ Ἀγγελικῆς Χατζημιχάλη.

Στοὺς χώρους ὅπου ἐδρεύει ἡ Ἑταιρεία, στεγάζεται καὶ ἡ βιβλιοθήκη της, ἡ ὁποία ἐμπλουτίζεται συνεχῶς δι' ἀγορῶν, ἀνταλλαγῶν καὶ δωρεῶν περιοδικῶν καὶ βιβλίων, ἀπαρτιζομένη ἀπὸ περίπου 2.000 τίτλους βιβλίων, ἐκδοθέντων ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰ. μέχρι προσφάτως, καὶ ἀπὸ 208 τίτλους ἐπιστημονικῶν ἑλληνικῶν καὶ διεθνῶν περιοδικῶν, μάλιστα πολλῶν ἐξ αὐτῶν δυσευρέτων.

Ἐπίσης στεγάζεται ἡ ἐπονομαζομένη «Μυστακίδειος Βιβλιοθήκη», ἡ ὁποία ἐδωρήθη στὴν Ἑταιρεία ἀπὸ τὸν υἱὸ τοῦ Βασιλείου Μυστακίδη, Ἀθανάσιο, τὸ 1933. Ἡ βιβλιοθήκη διαθέτει 5.823 καταγεγραμμένους τίτλους, συμπεριλαμβανομένων παλαιτύπων σπανίων ἐκδόσεων ἀπὸ τὸν 17ο αἰ., καλύπτουσα θεματικῶς τὶς κατηγορίες τῆς θεολογίας, κλασικῆς καὶ νεώτερης γλώσσας καὶ φιλολογίας, ἱστορίας, καλῶν τεχνῶν, μαθηματικῶν, φυσικῆς, γεωγραφίας, βιβλιογραφίας καὶ τεχνικῶν. Διαθέτει ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ τοῦ 19^{ου} καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 20^{ου} αἰ. (271 τίτλοι), καθὼς καὶ ἡμερηίδες, ἑλληνικὲς καὶ διεθνεῖς (περὶ τοὺς 30 τίτλους), καὶ ἡμερολόγια, ἑλληνόγλωσσα καὶ ξενόγλωσσα (46 τίτλοι). Τέλος, στὴν ἐν λόγῳ Βιβλιοθήκῃ συμπεριλαμβάνεται τὸ Ἀρχεῖο Βασιλείου Μυστακίδη, ἀποτελούμενο ἀπὸ 500 φακέλλους, οἱ ὅποιοι περιέχουν ἰδιόγραφες σημειώσεις τοῦ Μυστακίδη, ἀποκόμματα ἡμερηιδῶν, ἐπιστολὰς καὶ φωτογραφίες.

ΤΟ ΝΥΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ(2022-2025)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΗΜΕΛΛΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Α ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Β ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΛΑΜΠΑΚΗΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΖΗΣΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΚΗΣ

ΤΑΜΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΝΕΛΗΣ

ΕΦΟΡΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΙΟΛΕΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΕΒ. ΧΙΟΥ κ. ΜΑΡΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΚΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΣΙΝΗΣ, ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ ΚΟΛΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΑΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ, π. ΘΩΜΑΣ ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ, ΚΡΙΤΩΝ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ



Μέ τους Σπουδαστές ΑΕΝ Χίου/Μηχανικών (10.11.2022).



Εορτή Άγ. Νεκταρίου (Η' Δημοτικ. Σχολείον Χίου 09.11.22).



«Οί ἐν θαλάσῃ τὸν Κυβερνήτην»
(Ι. Ν. Ἀγ. Νικολάου Βροντάδου)

ΠΑΡΟΡΙΣΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
PORT PAÏE
Τέλος Εισαγωγῆς 2007
Απρ. Αθ.
ΕΛΛΑΣ - HELLAS

Β ΕΛΤΑ
Hellenic Post

(ISSN:2529-1254)